

DE VRAAGSTUKKEN DER DUBBELE BELASTING EN VAN DE VLUCHT VOOR DE BELASTING.

Zooals bekend zal zijn, heeft de Volkenbond de beide hierboven genoemde vraagstukken binnen de sfeer van zijn belangstelling getrokken. En waarlijk niet ten onrechte: de bedragen, die tegenwoordig alom van de contribuabelen aan belasting worden opgeëischt, hebben een hoogte bereikt, die eenerzijds de onbillijkheden, welke een regeling mocht bevatten, meer dan ooit voelbaar maakt, en aan den anderen kant de pogingen, aangewend om aan den belastingdruk te ontkomen, maar al te zeer heeft aangewakkerd. Deze misstanden nu vertoonen beide een internationalen kant. Wat de eerste aangaat, valt te wijzen op het verschijnsel, dat een zelfde bate door méer dan één land aan belasting wordt onderworpen. En wat de pogingen tot ontduiking betreft, velen zijn er op uit om, door plaatsing van vermogenswaarden buitenslands, den eigen fiscus het opsporen van die bestanddeelen, of wel het zoeken van verhaal er op, onmogelijk te maken.

Zeer terecht is de eerste stap, door den Volkenbond ondernomen, in theoretische richting geplaatst. Aan een Commissie van vier hoogleraren: Bruini (Rotterdam), Einaudi (Turijn), Seligman (Columbia) en Sir Josiah Stamp is opdracht verstrekt, de materie der dubbele belasting in studie te nemen. De resultaten van die studie zijn neergelegd in een rapport, hetwelk in Maart 1923 is gepubliceerd en dat aan de reputatie der samenstellers ten volle beantwoordt.

Reeds vóór het verschijnen van het genoemde rapport was de zaak ook van de praktische zijde aangevat. In den herfst van 1922 heeft het Secretariaat van den Volkenbond, in opdracht van de Financieele Commissie,¹⁾ tot een zevental Europeesche Staten het verzoek gericht om een deskundig ambtenaar aan te wijzen, welke door de genoemde Commissie zou kunnen worden benoemd in een Commissie die de vraagstukken der dubbele belasting en der belastingvlucht van technische zijde zou moeten onderzoeken. De zeven Staten — het waren België, Frankrijk, Groot-Brittannië, Italië, Nederland, Zwitserland en Tsjecho-Slowakije — hebben aan dat verzoek gevolg gegeven, en zoo kon de Technische Commissie haar arbeid op 4 Juni 1923 aanvangen.

Voorgezeten door den Italiaanschen deskundige Dr. Pasquale d'Aroma, heeft de Commissie aan haar arbeid een vijftal zittingen gewijd en thans aan de Financieele Commissie een rapport uitgebracht, dat met machtiging van die Commissie onlangs is gepubliceerd en waaruit ik mij voorstel hieronder eenige bijzonderheden mede te deelen.

De Commissie vangt aan met de behandeling van de dubbele belasting. Zij herinnert vooreerst aan de studies, die van andere zijde reeds aan het onderwerp gewijd zijn, en staat daarbij in het bijzonder stil bij die, verricht vanwege de Internationale Kamer van Koophandel, en voorts maakt zij — natuurlijkerwijze en meer uitgebreid — melding van het hierboven genoemde rapport der vier Hoogleraren. Vervolgens wordt een overzicht gegeven van de tractaten die, in vroeger en in later tijd, nopens de dubbele belasting tusschen verschillende Staten zijn afgesloten, alsmede van de regelingen, die ter voorkoming van dubbele belasting in sommige wetgevingen zijn opgenomen.

Na deze opsomming volgt een uiteenzetting van de beginselen, die aan de Commissie tot leidraad hebben gestrekt.

De conclusie van die uiteenzetting kan in het kort

¹⁾ Wie omtrent de samenstelling en de organisatie van den Volkenbond en zijn verschillende organen ingelicht wil zijn, kan zulks worden door de brochure: „La Société des Nations. Constitution et Organisation”, uitgegeven door het Secretariaat van den Volkenbond.

geformuleerd worden als volgt: de Commissie heeft, meer dan hét de vier Hoogleraren gedaan hebben, zich doen leiden door het feit, dat de belastingssystemen der verschillende Staten op de meest mogelijke wijzen uiteenloopen. Sommige Staten kennen de inkomstenbelasting slechts in den vorm eener algemeene belasting (zoo Groot-Brittannië); in andere landen valt wel op de algemeene inkomstenbelasting de nadruk, doch kent men daarnevens ook zoogenaamde reële of cedulaire belastingen (zoo in Nederland de grondbelasting en de dividend- en tantiëmebelasting); nog andere landen bezitten een meer algemeen stelsel van reële belastingen en daarnevens een algemeene inkomstenbelasting van een aanvullend karakter (België, Frankrijk, Italië). Nu hadden de vier Hoogleraren melding gemaakt van het verschijnsel, dat de Staten kennelijk geneigd waren om ter belasting aan zich te trekken al die inkomsten, die op hun territorium hun oorsprong vonden, ook dus indien de genietters buitenslands woonden. Intusschen had het de Technische Commissie getroffen, dat zich geleidelijk een evolutie scheen te voltrekken van de reële naar de algemeene inkomstenbelasting en dat deze laatste, die juist wegens haar algemeenheid een persoonlijk karakter droeg, van nature meer op het domicilie van den belastingplichtige dan op de plaats van oorsprong der inkomsten was geëntreed. Om die reden is de Commissie gekomen tot het maken van een onderscheiding tusschen de reële belastingen eenerzijds en de algemeene of personeele inkomstenbelasting anderzijds. Voor de eerste soort heeft zij als beginsel aangevaard (zooals dat in het rapport der vier Hoogleraren in het algemeen eveneens was geschied) de belasting ter plaatse van den oorsprong der inkomsten. Voor de algemeene inkomstenbelasting is daarentegen het beginsel van het belasten ter plaatse van het domicilie op den voorgrond gesteld, waarop weliswaar uitzonderingen als mogelijk zijn erkend, doch met handhaving van het systeem der progresie in den belastingvoet, welke progressie toch een van de belangrijkste bestaansredenen van dezen vorm van inkomstenbelasting (in tegenstelling in zoover tot de reële belastingen) is.

De aldus weergegeven gedachtengang is belichaamd in een aantal aan het rapport toegevoegde resoluties, op welke in het rapport zelve een commentaar wordt gegeven.

Ten aanzien van de reële belastingen vindt het beginsel van belasting ter plaatse van oorsprong allereerst toepassing op onroerende goederen (gebouwde en ongebouwde), landbouwbedrijven en ondernemingen van nijverheid en handel. Heeft de bedrijfsuitoefening in meer dan één land plaats, dan zal ieder land belasten hetgeen het bedrijf op zijn territorium opbrengt. Ter vaststelling van die opbrengsten zal men gebruik kunnen maken van algemeene en bijzondere balansen of ook wel, bij bedrijven met een specialen aard, van andere maatstaven (zoo bij spoorwegondernemingen de spoorlengte). Ten aanzien van de transportondernemingen is in het algemeen gezegd, dat slechts dan van bedrijfsuitoefening in een land gesproken kan worden indien er zich een werkelijke inrichting bevindt; zoo dus niet, indien een scheepvaartonderneming zich beperkt tot het aanloopen van een haven. Van meer belang voor de zeescheepvaart is het, dat de Commissie de mogelijkheid erkent, dat de Staten zich over en weer verstaan over het vrijlaten van de vreemde scheepvaart, op de wijze dus, zooals Nederland dat reeds sinds 1915 doet (art. 3 der Wet op de Inkomstenbelasting 1914) en zooals de Noord-Amerikaansche en de Engelsche wetgevingen dat met inachtneming van de wederkeerigheid mogelijk maken.

Het principe van verdeling der opbrengst in geval van een in meer dan één land uitgeoefend bedrijf is met name nog toepasselijk verklaard ten aanzien van het assurantiebedrijf en van het bankbedrijf.

De opbrengst van hypothecaire schuldvorderingen zal zakelijk belast kunnen worden in het land waar

het verhypothekerde goed gelegen is; de tantièmes van vennootschapsdirecteuren in het land waar zich de algemeene leiding der vennootschap bevindt. Voor de arbeidsopbrengst is bepaald, dat zij getroffen kan worden in het land waar de arbeid in den regel verricht wordt, doch de mogelijkheid is opengelaten, dat de Staten een uitzondering maken voor aan de grens wonenden, die aan de overzijde van de grens werken en verder ten aanzien van rondtrekkende personen. Dat deze uitzonderingen zeer praktisch zijn, zal in het oog springen.

Veel is er te doen geweest over de reële belasting van de opbrengst van roerend kapitaal, in het bijzonder die van Staatsschulden en andere obligaties. Het is namelijk een feit, dat men het beginsel van reële belasting door het buitenland van onroerende goederen en van bedrijven, die zich buitenslands bevinden, over het algemeen zonder critiek aanvaardt, doch dat velen zich stooten aan het buitenslands getroffen worden door een couponbelasting van hen die, binnenslands wonende, buitenslandsche obligaties bezitten, en dat niet zozeer omdat men die obligaties ook binnenslands met een reële belasting wenscht te treffen als wel omdat zij binnenslands aan de algemeene persoonlijke inkomstenbelasting onderworpen zijn. Theoretisch de zaak beschouwende, acht ik in zulk een geval dubbele belasting slechts tot op zekere hoogte aanwezig, namelijk voor zoover het binnenland, wegens het ontbreken van reële belastingen, zijn personeele inkomstenbelasting naar een zooveel hooger tarief moet heffen. Doch hoe dit zij, de Commissie heeft in elk geval reden gevonden om aan te bevelen, dat de couponbelasting zal worden geheven in het land van den debiteur, doch dat die heffing achterwege zal blijven ten aanzien van die obligaties, waaromtrent is geproduceerd een affidavit ten name van een niet-ingezetene, indien althans de betreffende Staten zich nopens de afgifte van zulke affidavits bij tractaat hebben verstaan.

Ook de reële dividendbelasting zal geheven worden ter plaatse van den zetel der vennootschap-schuldeneers. Dit kan dubbele belasting medebrengen bijaldien het betreft winsten, die buitenslands gemaakt en aldaar, als bedrijfsopbrengst, reëel belast zijn. Hieraan valt intusschen moeilijk te ontkomen, naardien er landen zijn, die ook binnenslands een dergelijke dubbele reële belasting hebben ingesteld. Men kan den buitenlander niet meer fiscale gunsten verleen dan men den landgenoot toekent.

Voor de gewone schulden en de lijfrenten eindelijk is als land van reële belasting aangewezen het land waar de crediteur woonplaats heeft. Veel belang heeft deze zaak uiteraard niet. SINNINGHE DAMSTÉ.

(Slot volgt.)

DE NEDERLANDSCHE KATOENINDUSTRIE IN 1924.

I.

Het jaar 1924 begon voor de katoenindustrie in ons vaderland al zeer slecht. De Amerikaanse katoen-oogst van 1923/24 viel zeer tegen en toen tegen einde 1923 bleek, dat deze oogst waarschijnlijk niet veel meer dan 10 miljoen balen zou opleveren, stegen prijzen van ruwe katoen met groote sprongen, zoodat de noteering in Liverpool, die in Augustus nog 14 pence bedroeg, einde December tot ruim 20 pence per lb. was gestegen. Deze groote stijging van grondstof-prijzen bracht geen verlevendiging in den afzet; prijzen voor garens waren meestal onvoldoende om voor de spinnerijen een behoorlijke spinmarge over te laten, terwijl ook de weverijen geen voldoende orders konden krijgen om hunne weefstouwen aan den gang te houden. Tegen het einde van 1923 was dan ook algemeen de toestand in de katoenindustrie, zoowel hier te lande als in Lancashire, zeer onbevredigend.

Ten overvloede was toen het overgrootste gedeelte van de Nederlandsche katoenindustrie betrokken bij

het bekende Twentsche arbeidsconflict. Ten gevolge van den zeer onbevredigenden toestand in hunne industrie hadden de werkgevers reeds geruimen tijd bij de arbeidersorganisaties aangedrongen op de noodzakelijkheid om tot verlaging van productiekosten te komen, hetzij door loonsverlaging, hetzij door werktijdverlenging, dan wel door een combinatie van beide middelen. Toen de vakverenigingsbesturen niet bereid bleken daartoe mede te werken, werd tegen einde September door de verbonden werkgevers eene loonsverlaging van 10 pCt. geproclameerd, die zou ingaan in de eerste week van November. Hierop volgde een staking bij een der fabrieken van de firma Van Heek & Co. te Enschede, die gevolgd werd door een uitsluiting bij de fabrieken der Enschedesche Fabrikanten-vereening op 24 November 1923, waarop vier weken later, op 22 December 1923 een verdere uitsluiting volgde op de fabrieken der aangesloten werkgevers buiten Enschede. Bij dit conflict waren 39 fabrieken met totaal ruim 22.000 arbeiders betrokken en het heeft bijna 5 maanden geduurd, voordat hieraan een einde is gekomen. Na eindeloze onderhandelingen werd tegen einde April 1924 door den Rijksbemiddelaar Van IJsselstein een bemiddelingsvoorstel gedaan, dat inhield een loonsverlaging van 7½ pCt. met een werktijdverlenging van 130 uren per jaar. Deze regeling zou gelden tot einde 1925, terwijl dan gedurende 1924 minstens 6 en gedurende 1925 minstens 12 weken niet langer dan 48 uren per week zou mogen worden gewerkt. De fabrikanten en de confessioneele arbeidersorganisaties hebben toen dit voorstel aanvaard, doch de neutrale en communistische organisaties maakten daartegen ernstige bezwaren. Het resultaat is toen geweest, dat in de plaatsen, waar de kerkelijke organisaties de sterkste waren, als te Hengelo, Oldenzaal, Borne, Haaksbergen, enz., het werk algemeen hervat is op Maandag, 5 Mei, doch dat het conflict in de andere gemcenten, speciaal Enschede, Goor en Neede, nog ruim een maand langer heeft geduurd. Tegen medio Juni werd echter ook het werk in deze plaatsen op dezelfde voorwaarden hervat.

Het spreekt vanzelf, dat een dergelijk conflict van grooten invloed is geweest op de in- en uitvoercijfers van ruwe katoen, garens en manufacturen gedurende 1924, zocals duidelijk uit onderstaande gegevens is te zien.

De invoer van ruwe katoen bedroeg nl.:

1924	KG.	Ter waarde van:
Noord-Amerikaansche ..	16.133.000	f 27.218.000
Engelsch-Indische	2.848.000	" 3.534.000
Egyptische	80.000	" 162.000
Ned. Oost-Indische	181.000	" 199.000
Diverse soorten	191.000	" 301.000
Totaal 1924	19.433.000	f 31.414.000
1923	24.828.000	" 38.090.000
1922	25.279.000	" 30.456.000

en van katoenafval (incl. linters):

1924	KG.	Ter waarde van:
Duitschland	6.254.000	f 2.837.000
Engeland	2.267.000	" 1.559.000
België	1.988.000	" 920.000
Frankrijk	1.819.000	" 1.404.000
Vereenigde Staten	1.213.000	" 762.000
Keizerrijk Indië	1.173.000	" 449.000
Diverse landen	232.000	" 145.000
Totaal 1924	14.946.000	f 8.076.000
1923	17.951.000	" 7.839.000

terwijl hiervan werd uitgevoerd:

1924	KG.	Ter waarde van:
Ruwe katoen	732.000	f 1.192.000
Katoenafval	9.048.000	" 6.768.000

van welken afval resp.:

5.803.000 KG. naar Duitschland,
851.000 " " Frankrijk,
752.000 " " Engeland en
752.000 " " de Vereenigde Staten

werd gezonden.

Uit deze cijfers blijkt, dat de gemiddelde kostprijs

per KG. ruwe katoen, die in 1923 f 1,53 bedroeg, tegen f 1,20 in 1922, in 1924 verder gestegen is tot f 1,62 per KG.

De invoer van katoenen garens bedroeg:

	1924	KG.	Ter waarde van;
Ongetwijnde, ruwe garens	29.289.000		f 59.719.000
Ongetwijnde gebleekte of geverfde garens	1.071.000		„ 1.808.000
Getwijnde gar., 2 draads	944.000		„ 2.630.000
Getwijnde gar., meerdr.	545.000		„ 1.374.000
Totaal	31.849.000		f 65.531.000
tegen in 1923	28.318.000		„ 51.488.000
en in 1922	35.095.000		„ 55.745.000

waarvan uit:

Engeland	19.479.000 KG.	tegen 18.385.000 KG.	in 1923
Duitschland	6.586.000	„ „	6.608.000 „ „ 1923
België	3.837.000	„ „	2.266.000 „ „ 1923
Frankrijk	823.000	„ „	36.000 „ „ 1923
Polen	533.000	„ „	335.000 „ „ 1923
Tsjechoslowakije	244.000	„ „	425.000 „ „ 1923

Het aandeel van Engeland in dezen aanvoer is kwantitatief gedaald van 65 pCt. in 1923 tot 61 pCt. in 1924, terwijl dit percentage in 1922 nog 85 pCt. bedroeg.

Oppervlakkig gezien, lijkt het zeker zeer merkwaardig, dat, niettegenstaande het arbeidsconflict, de invoer van katoenen garens gedurende 1924 nog groter is geweest dan in 1923. Bij de beoordeeling van deze cijfers moet men echter niet vergeten, dat deze invoercijfers geen gebruikscijfers zijn en dat de invoer in de laatste maanden van 1923 reeds zeer sterk den invloed ondervond van het te wachten conflict. Bovendien waren bij deze uitsluiting alle Twentsche katoenspinnerijen betrokken, terwijl verschillende weverijen, waaronder bijv. de groote weverijen in Almelo en Nijverdal en verder de katoenfabrieken in Oostelijk Noord-Brabant, Veenendaal, Leiden en verschillende kleinere plaatsen gedurende dien tijd hebben doorgewerkt. Daardoor moesten verschillende van deze fabrieken, die anders een gedeelte van hunne garens van de Twentsche spinnerijen koopen, deze thans invoeren, zoodat deze meerdere invoer ten slotte het kleinere verbruik van de weverijen, die wel bij het conflict waren betrokken, meer dan compenseerde.

Ten slotte was door den slechten toestand in de katoenindustrie gedurende 1923 de invoer van katoenen garens gedurende dit jaar belangrijk minder dan in normale jaren en hebben verschillende weverijen gedurende 1923 niet met volle productie kunnen werken.

De gemiddelde prijs per KG. ingevoerd garen, die in 1923 f 1,82 bedroeg, was in 1924 gestegen tot f 2,06.

De uitvoer van katoenen garens heeft in 1924 bedragen:

	KG.	Ter waarde van:
Ongetwijnde, ruwe garens	475.000	f 911.000
Ongetwijnde, gebleekte of geverfde garens	901.000	„ 2.383.000
Getwijnde gar., 2 draads	273.000	„ 1.077.000
Getwijnde gar., meerdr.	43.000	„ 134.000
Totaal	1.692.000	f 4.505.000
tegen in 1923	2.066.000	„ 4.776.000

Van deze uitgevoerde ongetwijnde, ruwe garens waren bestemd voor:

Duitschland	218.000 KG.
Engeland	147.000 „
Argentinië	50.000 „

Bovendien bedroeg de uitvoer van naaigarens:

	281.000 KG.	ter waarde van f	985.000
tegen in 1923	376.000	„ „	1.338.000
en in 1922	228.000	„ „	884.000

Het invoersaldo heeft dus in 1924 bedragen:

	Ton	Ter waarde van:	Ton
Ruwe katoen	18.701	f 30.222.000	tegen 24.159 in 1923
Katoenafval	5.898	„ 1.308.000	„ 7.347 „ 1923
Katoenen garens	30.157	„ 61.026.000	„ 26.252 „ 1923

Aan manufacturen is bovendien in 1924 nog ingevoerd:

	KG.	Ter waarde van:
Ongebleekt, voor drukkerij en ververij	357.000	f 3.216.000
Andere ongebl. manufact.	1.008.000	„ 3.536.000
Gebleekte	554.000	„ 2.544.000
Geverfde	3.263.000	„ 16.272.000
Bedrukte	935.000	„ 4.864.000
Bontgeweven	324.000	„ 1.105.000
Totaal	6.941.000	f 31.537.000
tegen in 1923	5.333.000	„ 22.779.000
en in 1922	6.739.000	„ 28.710.000

waarvan uit de volgende landen:

Engeland	4.115.000 KG.	tegen 3.275.000 KG.	in 1923
België	1.206.000	„ „	791.000 „ „ 1923
Duitschland	802.000	„ „	787.000 „ „ 1923
Frankrijk	376.000	„ „	255.000 „ „ 1923

Ook op den invoer van katoenen manufacturen heeft het arbeidsconflict dus weinig invloed gehad. Bij den aanvang van dit conflict waren voorraden bij fabrikanen over het algemeen zeer groot en waar bovendien verschillende fabrieken niet bij het conflict waren betrokken, konden de binnenlandsche verbruikers zich meestal hier te lande wel voldoende voorzien.

(Slot volgt.)

J. G.

DE KUNSTZIJDE-INDUSTRIE.

Het vorig artikel onder dit hoofd¹⁾ was nauwelijks geschreven, zelfs nog niet van de pers, toen de American Viscose Co., de prijzen harer ruwe garens met ongeveer 30 pCt. verlaagde; wie gewoon is alle feiten in dubbeltjes en centen om te zetten, wist onmiddellijk hieruit af te leiden, dat deze drastische maatregel voor de American Viscose Co. een zuivere winstderving, in den zin van minder inkomsten, beteekende van twintig millioen dollar per jaar, waar geen enkele besparing tegenoverstond. Het doel van deze „Realpolitik“ van de bovenste plank, was, den invoer der buitenlandsche kunstzijdegarens te kortwieken en tevens op een tijdstip, dat het met den afzet van het Amerikaansche product niet al te schitterend ging — er was een soort koopersstaking uitgebroken en men wist niet beter te doen dan tijd en moeite zoek te brengen met het uitdenken van een nieuwen naam voor ruwe kunstzijdegarens, die men ten slotte, vooral op aandringen van de machtige Amerikaansche natuurzijde-industrie, „rayon“ gedoopt heeft — de talloos velen, die met plannen tot oprichting van nieuwe fabrieken in de V.S. rondliepen, te ontmoedigen. Beide doeleinden heeft zij daarbij niet bereikt. Hoewel de bestaande groote Amerikaansche fabrieken hun productie in 1924, vooral in het laatste kwartaal, zoo sterk mogelijk trachtten te ontwikkelen, zijn in de V. S. weliswaar lang niet in die mate als in Europa, zoo talrijke plannen tot stichting van nieuwe fabrieken verwezenlijkt; daarentegen werd de invoer van vreemde garens, slechts tijdelijk, zij het aanzienlijk, verminderd. Doch toen in het najaar een groote schaarschte aan garens begon te heerschen en niettegenstaande de Amerikaansche fabrieken op volle capaciteit werkten, aan de allergeeweldigste behoeften der textielindustrie niet kon worden voldaan, nam de invoer weder een zeer grooten omvang aan, waartoe te gereeder aanleiding bestond, toen de Europeesche fabrieken — Courtauld's aan het hoofd — zich inmiddels noodgedwongen bij de Amerikaansche prijsverlaging hadden aangesloten. Het ligt trouwens voor de hand, dat slechts in een land met een zoo hoogen tariefmuur als de V. S., een dergelijke politiek een kans op succes kon bieden; hoe men ze echter ook beoordeele, kortzichtigheid kan men den Amerikaanschen heeren allerminst verwijten; zij hebben natuurlijk zeer goed ingezien, dat een gevoelige prijsverlaging onmiddellijk tot nieuwe verbruiksmogelijkheden met daarmede samengaan grotere productie zou moeten leiden, en inderdaad is het jaar 1925 in de V. S. begonnen, zonder één pond voorraad, met de sterk ver-

¹⁾ [Zie het No. van 20 Febr. 1924. — Red.]

grootte productie maanden van tevoren uitverkocht, en met 10 tot 15 pCt. hoogere prijzen in de tweede hand, waarop inmiddels ook hoogere prijzen der kunstzijdefabrikanten volgden.

De textielindustrie in Engeland heeft zich de laatste maanden opvallend zenuwachtig gemaakt naar aanleiding van een campagne van Lord Rothermere, die er de pers had voorgespanssen, om de geheel onjuiste bevering te verbreiden, dat Engeland op het gebied der kunstzijdeindustrie achterlijk zou zijn en dientengevolge binnen afzienbaren tijd met het buitenlandsche fabrikaat zou worden overstroemd, reden waarom hij o.a. niet minder dan regeerings-subsidie verlangde voor de oprichting van nieuwe fabrieken enz. Zijn vermoedelijk doel, door het slaan op de grootte trom, aan velen de oogen te openen, heeft hij echter volkomen bereikt. Het zijn thans toch in Engeland niet meer de gelukkige aandeelhouders van Courtauld's — die in den loop van 1924 met een zeer rijke bonus werden verblijd — alleen, die bij kunstzijde zweren. De geheele vakpers heeft er zich op geworpen, regelmatig worden vergaderingen gehouden om door deskundigen aan textielabrikanten de beste methoden van verwerking te leeren. Bij praten en propaganda alleen is het dan ook niet gebleven. Minstens een tiental nieuwe fabrieken zijn thans geprojecteerd, waaronder ook een te Wolverhampton, waar Courtauld's nog een 4000 menschen aan arbeid denkt te kunnen helpen. Overigens beperkt deze onderneming haar operatieterrain niet tot Engeland; behalve toch een grootte fabriek in Canada, die in den loop van dit jaar zal beginnen te draaien, zijn regelingen gemaakt voor een dergelijke, echter minder breed opgezette, onderneming in Br. Indië, en ook in N. Frankrijk, waardoor aan de samenwerking met het vroeger zou nauw met haar verbonden Fransche Comptoir voorgoed een einde schijnt gekomen; ook met plannen om in Holland een fabriek te stichten, schijnt de Engelsche onderneming zich te hebben ingelaten, in werkelijkheid zal er echter wel niet veel van terecht komen.

Frankrijk ontwikkelt niet minder activiteit; het verbruik neemt er zienderoogen toe; fabrieken worden links en rechts uit den grond gestampt, twee in Straatsburg, drie in Lyon — bij een hiervan verleent de Arnhemsche haar technische medewerking —, een aantal in de Noordelijke departementen, w.o. een te Valenciennes, op touw gezet door de Bredasche onderneming, die hierbij de noodige technische voorlichting heeft gegeven.

Spanje wordt door het Fransche Comptoir gezegend met één fabriek te Blanes, waaraan niet minder dan 13 millioen pesetas worden ten koste gelegd; een andere fabriek is, met medewerking alweder van het Bredasche concern, geprojecteerd; in dit land is het vooral de zeer vergaande bescherming, onder allerlei vormen door de tegenwoordige regeering verleend, die den doorslag tot de oprichting schijnt te hebben gegeven.

Duitschland, dat buiten de zeer dure cuproammoniumzijde der Barmensche fabriek slechts zeer middelmatige kwaliteit garens levert, was in den zomer getuige van een grootte slapte, uitvloeisel van den algemeenen economischen toestand, doch ook hier trad in het najaar een zeer levendige vraag in, waardoor o.a. de fabrieken der Verein. Glanzstoff-fabriken, die bijna de helft der geheele Duitsehe productie leveren, zelfs met verhoogde capaciteit en na inwerkingstelling van de nieuwe grootte fabriek te Obernburg, bij lange niet in de binnenlandsche behoefte konden voorzien. Een combinatie van vroegere munitiefabrieken brengt onder den naam van Vistra een viscoseproduct in den handel, dat o.a. met katoen samen kan worden gesponnen; de toekomst zal moeten leeren, of dit artikel van blijvende waarde zal zijn.

In Zwitserland kwam de laatste weken de nieuwe

fabriek van het Emmenbruecke-concern gereed en werden de reusachtige fabrieksgebouwen der Feldmuehle A.G., in luttele maanden tijds, door een vakman, die in Holland zijn sporen op het gebied der kunstzijdefabricatie reeds ten volle had verdiend, omgebouwd tot kunstzijdefabriek, die een dezer dagen in werking is gesteld.

Ook in België — het verhaal begint eentonig te worden als dat van Saidjahs, buffel — werd de productie der bestaande fabrieken met koortsachtige haast uitgebreid, terwijl Tubize, naast het beproefde Chardonneproces en het uit lateren tijd dateerende viscoseproces, is overgegaan tot de fabricatie van de z.g. acetaatzijde, tot welk doel door haar ook in Frankrijk een grootte onderneming werd opgericht, wier fabriek eveneens in de naaste toekomst haar eerste spinsel zal te voorschijn tooveren.

Japan zag zich gelukkig gemaakt met twee fabrieken, waaronder een met Duitsch kapitaal en technische hulp, een derde onderneming onder leiding van de bekende Mitsui-groep gaf een dezer dagen kennis van gelijke plannen. Polen, Hongarije, Tsechoslowakije, laten zich evenmin onbetuigd, zelfs Brazilië krijgt zijn part van de grootte beedeeling in den vorm van een fabriek bij Sao Paulo.

De Nederlandsche concerns handhaafden hun eervolle positie op de wereldmarkt; behalve hun artikel verbeterd, hebben beide in 1924 met grootte voortvarendheid hun capaciteit aanzienlijk vergroot; Breda, dat reeds vroeger zijn product tot een technisch zeer goed bruikbaar materiaal had weten op te werken, heeft in den loop van het jaar 1924 kans gezien, door twee volkomen geslaagde emissies, zich ook financieel te consolideeren. Onnoodig te zeggen, dat ook hier te lande honderd en een menschen zich geroepen achten tot grootte daden en velen van het get-rich-quick slag gereed staan zich op het artikel te werpen, indien zij slechts kans zagen er een goed begrip van te krijgen. Want er zijn slechts weinigen, die van deze thans zoo sterk benijde industrie grondig op de hoogte zijn; voor de buitenwereld toch is de fabricatie van kunstzijdegarens een boek in het arabisch geschreven en met zeven zegelen gesloten; wat in vak- en andere tijdschriften wordt gepubliceerd is meestal slechts theorie, reeds lang door de practijk achterhaald, bovendien, gewoonlijk onvolledig, veelal onjuist. De verbeteringen worden niet aan de grootte klok gehangen en kunnen slechts daarvoor voor de betrokken industrie tot hun recht komen.

Italië, — ja, Italië spant wel de kroon; daar heeft de geweldige Snia het alreeds tot de grootte Italiaansche vennootschap op aandeelen gebracht, met naar zij hoopt — wind en weer dienende — binnenkort een productie van 50.000 Kg. (in 1927 zelfs 100.000 Kg.) per dag en een totaal aandeelenkapitaal van een milliard lire. Het spreekt vanzelf, dat Italië, geheel in overeenstemming met zijn temperamenteele standing, het hierbij niet laat en ook zijn andere ondernemingen niet ontberen zal, en zoo zijn er behalve de Snia nog voldoende projecten om den tel bij kwijt te raken. Merkwaardig is het verschijnsel, dat zich daar, evenals trouwens in Engeland, voordoet, namelijk, dat bestaande textielabrieken er hun eigen kunstzijdegarenfabriekje op na gaan houden; wij zijn van meening, dat een dergelijke onderneming, in een tijd van/hooconjunctuur en den daarmede onwillekeurig gepaard gaanden wilden overmoed op touw gezet, tot bittere teleurstelling zal leiden. Het viscoseproces, dat toch meestal wordt toegepast, is uiterst gevoelig, het vereischt een grooten staf van technici van allerlei slag, voortdurende bestudeering en aankoop van patenten, kostbare laboratoria etc., zoodat alleen op zeer grootte schaal het artikel rendabel en aan redelijke, technische eischen voldoende, kan worden gefabriceerd, met het directe gevolg, dat het artikel-voor-eigen-gebruik al spoedig te duur wordt en te ver beneden de standaardkwaliteiten der grootte

fabrieken blijft, om van de mogelijkheid, dat door nieuwe procédés het bestaande geheel en al kwalitatief achterlijk wordt, of zelfs geheele fabrieksinstallaties en kostbare machines totaal waardeloos kunnen worden, nog maar niet spreken.

In den chaos, die op het gebied van prijszetting heerscht, tracht men althans in Engeland den wagen in het goede spoor te brengen: bepaalt men zich in de V. S. tot het publiceeren in vakbladen van de prijzen der diverse fabrieken, de Engelsche Silk Association, heeft reeds eenige maanden geleden een speciaal comité in het leven geroepen, om te trachten een officieele notering in te voeren. Inderdaad is de kunstzijdengarenindustrie den kinderschoenen ontwassen; haar totale jaarlijksche productiewaarden overtreft, bij wijze van vergelijking, verre die van een product als rubber; de groote wereldconcerns — Courtauld's, Snia, Tubize, Verein. Glanzstoff. — die samen 80 pCt. der wereldproductie, in de bij hen aangesloten fabrieken, voor hun rekening nemen, verschaffen aan tienduizenden een goed bestaan; de wanbegrippen, dat kunstzijde een luxeartikel is, of een artikel, dat geheel en al aan mode onderhevig is, in plaats van een materiaal, dat zich evenals katoen en wol aan de mode kan aanpassen, zijn ook bij het meest onkundige publiek aan het vervagen. Een officieele notering, indien zij tot stand mocht komen, zal blijken een weldaad te zijn, voor den garenfabrikant, daar zij de prijzen gemakkelijker zal kunnen stabiliseeren, voor den textielfabrikant, omdat hij niet zoo spoedig in de verleiding zal komen te koopen van tusschenpersonen, die zich, zooals zoo vaak elders, in het vak zouden kunnen dringen en lagere kwaliteit en defecteueuse garens aan den man zouden kunnen brengen, terwijl die kwaliteit of de gebreken in vele gevallen zich eerst in het bewerkte textielproduct bemerkbaar maken. Zonder twijfel, officieele notering zou misstanden voorkomen en de goede gewoonte helpen in stand houden, dat de textielfabrieken slechts de bundels met het sluitetiket der producenten of de garantie van te goeder naam en faam bekend staande loonververs of -spoelers, accepteeeren. Het motto „de beunhazen buiten het vak” zij deze industrie van harte zich steeds voor oogen gehouden, gewenscht.

Men kent de statistiek, herhaaldelijk in bladen van allerlei financieele schakeering gepubliceerd, en waarmede vaak bij emissies van nieuwe aandelen nogal wordt geschermd. Zie hier, zoo luidt dit orakel: de wereldproductie van de voornaamste textielvezels bedroeg in 1924 als volgt:

Katoen	5.000.000.000	Kg.
Wol	1.300.000.000	„
Natuurzijde	34.000.000	„
Kunstzijde	44.000.000	„

Aangezien kunstzijde nu immers ook de plaats van katoen gaat innemen, zijn haar toekomstmogelijkheden wel niet oneindig, maar toch voorloopig zoo onbegrensd, dat men, zonder om te zien of zich te bedenken, kan voortgaan met de productie uit te breiden. De hedendaagsche wijzen, die, als de waarzegster uit de lijnen der hand, meenen uit statistieken alleen, de waarheid, de toekomstige inbegrepen, te kunnen lezen, hebben hier natuurlijk weder eens gelegenheid te getuigen. Hoe simplistisch de redeneering echter ook op het eerste gezicht moge lijken, men zij niet te vlug met veroordeelen, want een kern van waarheid ontbreekt geenszins aan het „betoog”. Al wachte men zich voor de fantasie, dat b.v. over vijf en twintig jaar onze zeelieden manillatrossen van kunstzijde of iets, wat daarop mocht gelijken, zullen gebruiken, men negeere niet het feit, dat iedere dag nieuwe verwonderlijke voorbeelden brengt van artikelen, waarbij kunstzijde een andere textielvezel — plantaardig of dierlijk — vervangt. De omstandigheid, dat b.v. thans reeds beddelakens ge-

deeltelijk uit z.g. acetaatzijde worden geweven, zij het voorloopig natuurlijk nog slechts als luxeartikel, opent opnieuw ongekende perspectieven. Van Henry Ford, die de reputatie heeft sterk „to the point” te zijn, al spreekt hij ook wel eens van zaken, waarvan hij geen verstand heeft, herinneren wij ons de stelling te hebben hooren verkondigen, dat het der chemische wetenschap gelukken zal de menschelijke voeding in zulke banen te leiden, dat b.v. melk en vleesch geheel overbodig en door chemische preparaten vervangen zullen kunnen worden; heel eenvoudig dus, na het paard, ook de koe afschaffen. Voorloopig gelooven wij er nog niets van, doch wie den technischen vooruitgang van de kunstzijdevezel heeft medegemaakt, kan niet ontkomen aan den indruk van de uiterst groote mogelijkheden, die der chemische wetenschap in de naaste toekomst op dit terrein zijn weggelegd, en die heel wat gemakkelijker te verwezenlijken zouden zijn, dan 's heeren Ford's synthetisch koeiensubstituut. Men denke slechts aan het lichtend voorbeeld der kleurstoffenindustrie: slechts enkele tientallen jaren scheiden ons van den tijd, dat alleen de natuurlijke kleurstoffen bekend waren; thans zijn deze zoo goed als geheel verdrongen door het kunstmatige artikel, dat, omdat het zuiverder, betrouwbaarder en goedkooper is, voor den fabrikant verre verkieslijk is. Met beide voeten op den bodem der werkelijkheid, zonder zich in het minst visionair te laten gaan, kan men met een gerust hart zijn geloof in de toekomst van een op zulk een vernuftige en tegelijk fascinerende wijze vervaardigd wordend artikel als kunstzijde, belijden.

Het is natuurlijk ganschelijk onmogelijk met zekerheid de vermoedelijke wereldproductie over 1925 aan te geven. Bij benadering willen wij die op 160 miljoen eng. ponden schatten (onder voorbehoud van een speling van minstens 10 pCt. naar boven of beneden) geheel aan de hand van onderstaand staatje, dat het eerst in het „N. Y. Journal of Commerce” gepubliceerd, ook door de Hollandsche bladen werd overgenomen; met dien verstande, dat wij onmiddellijk instemmen met de opmerking door de Engelsche bladen ter zake gemaakt, namelijk, dat het Engelsche aandeel van 14 miljoen lbs. veel te laag is opgegeven en op minstens 20 miljoen lbs. moet worden gebracht.

Vereenigde Staten	50.000.000	lbs.
Italië	28.000.000	„
Duitschland	20.000.000	„
Groot-Brittannië	14.000.000	„
Frankrijk	15.000.000	„
België	9.000.000	„
Nederland	7.000.000	„
Zwitserland	6.000.000	„
Oostenrijk	2.200.000	„
Tsjecho-Slowakije	1.600.000	„
Polen	1.200.000	„
Hongarije	1.000.000	„
Spanje	300.000	„

154.300.000 lbs.

Bij zulk een overvloedigen kost aan nieuwe fabrieken, en wij voegen er bij, nieuwe werkwijzen en procédés, late men echter niet na zich rijkelijk de gebruikelijke greintjes zout toe te dienen. Niet alleen is het geheel en al onzeker, wanneer elk der talloze fabrieken, thans in aanbouw, in werking zal kunnen worden gesteld, doch het is ook bij lange niet gezegd, dat een volmaakt ingerichte fabriek, eenmaal aan het draaien, ook direct — of ooit zelfs — een verkoopbaar product aan de markt brengt; bij ons laatste bezoek aan de V. S. bleek bijv., dat de nieuwe groote fabriek der American Viscose Co., te Lewistown bij Philadelphia, reeds maanden en maanden achtereen produceerde, vóór zij prima kwaliteit garens afleverde. Ook de bestaande fabrieken, die elk voor zich, aan groote uitbreidingsplannen werken, weten zelf niet, afhankelijk als zij zijn van zooveel omstandigheden — levering van speciale machines,

voldoende arbeidskrachten enz. —, wanneer zij op het verhoogde peil zullen zijn aangeland. En ook met de nieuwe procédés, waaromtrent soms de wonderbaarlijkste verhalen de ronde doen, neme men het niet zoo nauw: in vakkringen vermaakt men zich wel eens met het verhaal van den vroegeren wetenschappelijke leider van een der groote buitenlandse concerns, die ten slotte zijn positie er aan moest geven, omdat zijn nieuwe procédés niet eens de kosten van het patenteeren plachten op te brengen. Of de tegenwoordige hoogste hoogconjunctuur nog lang zal voortduren? Wij zullen ons aan geen voorspelling wagen; de productie wordt geweldig uitgebreid en wie als zijn meening te kennen zou geven, dat overproductie of althans een min of meer ruineus prijsniveau in aantocht is, zal van hem, die reeds jaren lang in het vak is met een of stralenden, of meewaardigen glimlach ten antwoord krijgen: „Dat heeft men mij al tien of vijftien jaar lang gezegd.” Inderdaad is het b.v. volkomen waar, dat de ban en achterban der textielindustrie nog lang hun plicht tegenover het nieuwe materiaal niet hebben gedaan. Speciaal de Nederlandsche industrie is in dit opzicht wel uiterst apathisch, en wij hopen oprecht, dat het gezonde conservatisme en de behoedzame politiek, die aan zoo menige groote en kerngezonde textielonderneming hier te lande ten grondslag liggen, hun ditmaal geen parten spelen. Persoonlijk zijn wij er vast van overtuigd, dat de tijd zal komen, dat een synthetisch garen van eenigerlei samenstelling in onbeperkte hoeveelheden beschikbaar zal komen, in prijs niet hooger dan katoen en met eigenschappen, die het voor velerlei doeleinden beter dan katoen als textielmateriaal geschikt maken. Het zal nog wel eenigen tijd duren, alvorens uit de talrijke verwerkingsmethoden het meest praktische en tegelijk meest economische artikel is gekristalliseerd, doch wat ten slotte als het bruikbaarste materiaal te voorschijn moege komen, de textielabrikant vergete niet, dat men niet in één dag zich van de geheele verwerking van zulk een materiaal grondig op de hoogte kan stellen, integendeel, dat het wel degelijk een kwestie van tijd, routine en — zij het weinig — leergeld is, om de beste methoden voor de toepassing in ieder afzonderlijk textielbedrijf te vinden. Het brandmerk van achterlijkheid late men zich niet aanleunen, nog minder trachte men er aan te ontkomen door zichzelf diets te maken, dat men wel buiten nieuw materiaal kan, of dat de prijzen vooralsnog te hoog zijn.

Dat, ten slotte, ook de kunstzijdefabrieken zelf, hoe goed gefundeerd ook, aan „ups and downs” onderhevig kunnen zijn, valt gemakkelijk te begrijpen. Ter leering in dit opzicht diene het recente geval van de fabriek Maransard, die eenige maanden geleden moest worden stopgezet. Deze fabriek werkte volgens het bekende Chardonnetproces, dat door de groote hoeveelheden alcohol en ether, die men daarbij als oplossingsmiddelen noodig heeft, uiterst kostbaar wordt. Niet in staat, om, zooals elders geschiedt, alcohol en ether na de fabricage van het garen terug te winnen, kon zij het reeds thans niet langer uitzingen, en moest dientengevolge haar poorten sluiten.

A. W.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand Februari 1925, vergeleken met de overeenkomstige cijfers van Februari 1924.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 33.310.290,90 op tegen f 33.878.107,13½ in Februari 1924 en vertoonden mitsdien een achteruitgang van f 567.816,23½. Bij laatstgemeld bedrag behoort; om een zuivere vergelijking te krijgen, nog te worden opgeteld de opbrengst der rijwielbelasting, die in de afgelopen maand f 300.999 voor de schatkist opleverde. De totale opbrengst in de afge-

loopen maand bleef bij de raming een bedrag van f 1.518.209,10 ten achter.

De opbrengst van de eerste twee maanden van dit jaar bedroeg, indien men althans de rijwielbelasting buiten beschouwing laat, f 264.089,33½ minder dan de opbrengst in de overeenkomstige maanden van 1924. De raming werd daarentegen overschreden; tegenover eene raming van f 68.823.666,66 staat nl. eene opbrengst van f 69.579.281,53.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorig jaar vertoonden de grondbelasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de zout- en de bieraccijns, de successierechten, de invoerrechten, de belasting op gouden en zilveren werken en de loodsgelden een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de personeele belasting, de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting, de suiker-, de wijn-, de gedistilleerd-, de geslacht- en de tabaksaccijns, de zegelrechten, de registratierechten, de statistiekrechten, de domeinen en het recht op de mijnen.

Evenals de vorige maand vertoonde de grondbelasting een hooger opbrengstcijfer. Het geringe verschil van f 8.606,40½ mag als een normaal accres worden beschouwd. Daarentegen bracht de personeele belasting f 182.273,61 minder op dan in de overeenkomstige maand des vorigen jaars, hetgeen evenwel aan toevallige omstandigheden moet worden toegeschreven. Door de hooge opbrengst dezer beide belastingen in de maand Januari van dit jaar overtrof de opbrengst in de eerste 2 maanden die van hetzelfde tijdvak van 1924, met bedragen van onderscheidenlijk f 729.919,02½ en f 257.852,62½. De raming werd evenwel bij beide belastingen niet bereikt; de opbrengst over Januari en Februari te zamen bleef nl. f 184.921,48 en f 427.332,32 bij de raming ten achter.

De inkomstenbelasting gaf in Februari 1925 eene lagere opbrengst (van f 519.290,95) te boeken dan in de gelijknamige maand van 1924. Een speciale reden voor deze mindere ontvangst is niet bekend. Bij vergelijking van de ontvangsten uit deze belasting over de eerste twee maanden van 1924 en 1925 blijkt, dat de bedragen zich als volgt over de verschillende dienstjaren splitsen.

	Jan. t/m. Febr. 1924	Jan. t/m. Febr. 1925
1920/21....	f 199.571,35	f —
1921/22....	„ 1.191.663,10½	„ —
1922/23....	„ 5.422.313,11	„ 735.524,21
1923/24....	„ 11.568.890,11	„ 3.476.448,11
1924/25....	„ —	„ 12.680.144,12
Totaal.	f 18.382.437,67½	f 16.892.116,44

Uit deze cijfers blijkt, dat de drang tot tijdige aanzuivering nog steeds zijn invloed doet bespeuren. Hoewel de totale opbrengst toch dit jaar bij die van het vorige jaar ten achter bleef, bracht het loopende dienstjaar (in 1925 het dienstjaar 1924/25; in 1924 het dienstjaar 1923/24) thans reeds ruim 11 ton meer op. Tevens blijkt uit deze cijfers, dat op eene hoogere opbrengst door het inhalen van achterstand steeds minder te rekenen valt.

Voor het onbelangrijke verschil in de opbrengst der dividend- en tantiëmebelasting (f 10.695,14 meer) is geen bepaalde oorzaak aan te wijzen, evenmin als voor de lagere inkomst uit de vermogensbelasting (f 13.512). Opgemerkt moege nog worden, dat bij beide middelen de opbrengst over de eerste 2 maanden bij de raming ten achter bleef (met resp. f 984.291,33 en f 799.269,92).

In tegenstelling met de vorige maand gaf de suikeraccijns ditmaal minder te boeken dan in dezelfde maand van 1924 (f 34.178,05). Het verschil is vrij onbeteekenend en valt geheel in het niet bij het belangrijke accres, dat dit middel in de maand Januari vertoonde (van f 1.104.244,96). Zoowel de raming voor dit als de opbrengst in het vorige jaar werden in de eerste 2 maanden van 1925 dan ook belangrijk overschreden. Voor het geringe verschil in de opbrengst van den wijnaccijns (f 13.960,92 minder) is geen oorzaak te vermelden. De gedistilleerdaccijns

bracht f 380.985,33 minder op. De zoutaccijns bleef toenemen; deze maand bedroeg het voordeelig verschil f 84.021,41. De prijs van het geraffineerd zout in Duitschland is gestegen, waardoor minder wordt ingevoerd. Als gevolg hiervan brengen de invoerrechten minder op, doch stijgt de opbrengst van den zoutaccijns wegens het meerdere verbruik van het binnenlandsch product (accijnsgoed). Bij den bieraccijns, die ditmaal f 277.635,43 meer te boeken gaf, moet nog steeds gelet worden op de sterke verhooging van dien accijns, die op 12 Mei 1924 in werking trad. De geslacht- en de tabaksaccijns brachten onderscheidenlijk f 3.908,95 en f 242.989,32 minder op; wat laatstgenoemd middel betreft vergete men niet, dat de accijnsverhooging zich eerst over 6 maanden zal doen gevoelen, als de crediettermijn vervalt voor de thans aangevraagde zegels.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” bedroegen in de afgelopen maand f 6.552.097,86 (raming rond f 7.783.000). Ten slotte moge er nogmaals op worden gewezen, dat de oorlogswinstbelasting wegens haar geringe opbrengst in de middenstaten niet meer vermeld wordt.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

HET DUITSCHE CREDIETVRAAGSTUK.

Prof. Dr. Kurt Singer te Hamburg schrijft ons:

Op het einde van de groote inflatie vertoonde Duitschland het beeld, eenig in zijn soort, van een volkshuishouding met intact vast kapitaal en groote tegoeden in het buitenland, doch bijna geheel ontbloot van bedrijfskapitaal en kasmiddelen. De angst voor de munt-catastrophe had tot een tamelijk blinde vlucht in „Sachwerte”: fabrieken, bankgebouwen, automobielen, piano's enz., geleid, zonder rekening te houden met de omstandigheden, welke in de toekomst de rentabiliteit zouden bepalen. De omvang der Deutsche circulatie was tot een verdwijnend klein bedrag ineengekrompen; ook in Januari 1924, een aantal weken na het begin der geldhervorming, bereikte zij nog slechts 2¼ miljard tegen 5 tot 6 miljard vóór den oorlog, terwijl de prijzen toentertijd 25 tot 35 pCt. lager waren. Daarentegen beschikten de Deutsche ondernemers over tegoeden in het buitenland en een bezit aan vreemde bankbiljetten, welke door Deutsche kenners gewoonlijk op in totaal 2½ tot 2¾ miljard mark geschat worden, waarvan 2 miljard tegoed in het buitenland. De overgang naar de goudrekening had er nl. met klemmende logica toe gevoerd, de eigen munt op te geven. De Rijksbank zelf voerde einde Januari 1924 een goudvoorraad van 467 miljoen mark op. Haar totale valuta-reserve heeft op dit tijdstip wellicht 500 tot 600 miljoen mark bedragen, welke toentertijd in een niet bekend geworden omvang bezwaard schijnen te zijn geweest.

De politiek van de Centrale Bank werd gedurende de eerste, daaropvolgende maanden door de eenvoudige gedachte bepaald, door credietbeperking de ondernemers tot mobilisatie van hun deviezenreserve te dwingen en door het hooghouden van den rentevoet buitenlandsche kapitalen aan te trekken. Het was een politiek, die zich van zeer drastische middelen bediende, doch zij moest wel robust zijn, aangezien het er om ging de uit haar verband gerukte en gedemoraliseerde volkshuishouding voor duidelijke en dwingende feiten te stellen. Het succes bleef niet uit. Van het begin van Augustus tot den aanvang van November (vóór het overnemen van het provendu der Dawes-leening) steeg de valuta-reserve der Bank van ca. 500 tot ca. 1300 miljoen mark. Bij deze schatting is in overeenstemming met alle deskundigen aangenomen, dat het grootste gedeelte der „diverse activa”, welke op den weekstaat van de Bank voorkomen, tegoed in het buitenland representeert; de rest zal op rond 250 miljoen mark zijn te schatten en is samengesteld uit grondstukken, Rentenmarkbiljetten e.a. Sedert midden November is de valuta-

reserve met nog eens 800 à 900 miljoen mark versterkt, zoodat de Rijksbank thans waarschijnlijk over 2—2¼ miljard goud en deviezen beschikt, bijna evenveel als de Bank of England, doch met het oog op de in internationale financieele kringen nog steeds heerschende goud-orthodoxie niet te veel voor een land, dat zich in een zoo gevaarlijken toestand van herstel bevindt als tegenwoordig Duitschland. Het totaal der korte buitenlandsche credieten, waarmede de Deutsche volkshuishouding werkt, wordt op 1¼—1¾ miljard geschat. Aangenomen mag worden, dat een zeer aanzienlijk deel daarvan — voor zoover Engeland aangaat zeker de helft — als tegoed in het crediteurland is blijven staan. De totale valuta-reserve zou daardoor met ongeveer ½ miljard worden vermeerderd.

Vastgesteld kan derhalve worden, dat de stabiliteit van den markenkoers geld-technisch zeer goed is verzekerd. Den gewichtigsten factor zie ik weliswaar niet in de hoogte van de valuta-reserve, doch in den onverzettelijken wil van den leider der Rijksbank, den dollarkoers coûte qu'il coûte op een vast niveau te houden. Toen een groep Deutsche industrieelen, die, voor het een of ander doel, deviezen ter beschikking van de Rijksbank stelde, van haar den waarborg verlangde, dat de vrije omzetting van marken in deviezen steeds mogelijk zou zijn, heeft Dr. Schacht verklaard, dat hij zoodanigen waarborg natuurlijk niet kon geven; hij kon slechts één ding verzekeren, dat zoo goed als de verlangde waarborg was: wanneer nl. op een zeker oogenblik een critieke toestand zou ontstaan, onder welken de vrijheid der deviezenmarkt zou worden ingeperkt, dan zou hij er voor zorgen, dat de industrie ook geen enkelen papieren mark vrij zou hebben om er deviezen mede te koopen. . . . Deze duidelijke taal is begrepen.

Het geldpolitieke vraagstuk is in Duitschland opgelost, het economische en financieel-politieke blijft nog open. De stabilisatie is bereikt met behulp van een ongehoord straffe en niet zelden overscherpe belastingpolitiek, van een mechanische contingentieering der Rijksbankcredieten en van bankcondities, die nog einde 1924 de rente voor voorschotten in rekening-courant op 15 pCt. stelden. Dat het Deutsche bedrijfsleven den druk dezer voorwaarden heeft verdragen, zonder zijn concurrentievermogen geheel te verliezen en zonder dat het tot massa-faillissementen gekomen is, blijft een van de meest verbazingwekkende feiten uit de economische geschiedenis. Het schijnt echter ook den leider der Rijksbank intuschen duidelijker geworden te zijn, dat een dergelijke honger- en stakingskuur niet maar naar believen kan worden voortgezet. Hij heeft zich bereid verklaard, bankaccepten, welke de particuliere discontomarkt gepasseerd zijn, in onbeprekten omvang te herdiscontoeeren en heeft daarmee den weg voor een uitbreiding van de credietverleening door de groote banken cindelijk vrij gemaakt. Terzelfder tijd heeft hij bij wijze van proef het disconto van 10 op 9 pCt. verlaagd, om de verlaging van den rentestand in te leiden. De overdracht van landbouwwissels aan de Rentenbank en de centralisatie van gelden van publiekrechtelijke lichamen dienen het zelfde doel. De normalisatie van de credietmarkt is begonnen, doch de ter beschikking staande sommen zijn nog steeds zeer gering.

Volgens een schatting der Rijksbank bedroegen op het einde van 1924 de beschikbare saldi bij de credietbanken 3—4, bij de staats- en gemeentelijke banken 1½—2, bij de spaarbanken en coöperatieve credietverenigingen 2, bij de post ½, bij de verzekeringsinstellingen ½ miljard mark, in totaal 8—9 miljard. Dit is het 3—4 voud der middelen, welke in het begin van 1924 beschikbaar waren, doch het is minder dan ½ van de bedragen van 1913 en deze (volgens de schatting van Helfferich 30 miljard) zouden bovendien met minstens 35 pCt. vermeerderd

in vergelijking gebracht moeten worden, om rekening te houden met de ingetreden prijsstijging, terwijl dan weer wegens gebiedsverkleining ongeveer 10 pCt. van het totaal zou moeten worden afgetrokken, zoodat dit op ongeveer 36 milliard zou uitkomen.

Met de verzorging met credieten is het echter nog wat slechter gesteld dan hieruit zou kunnen worden geconcludeerd, want de credietverleening door de groote banken heeft met de beweging van deposito's en crediteuren niet geheel gelijken tred gehouden. Van de balansen per einde 1924 zijn nog slecht die van 5 instituten beschikbaar: de Diskontogesellschaft, de Dresdner Bank, de Berliner Handelsgesellschaft, de Mitteldutsche Creditbank en de Norddeutsche Bank te Hamburg. Vergeleken met de cijfers van 1913 zijn deposito's en crediteuren van 2,3 tot 1,5 milliard verminderd, derhalve tot op 65 pCt., terwijl de verleende credieten (wissels, effecten, beleeningen, voorschotten op goederen en debiteuren) van 3,1 tot 1,2 milliard zijn gereduceerd, derhalve tot op 29 pCt. Hierbij moet in aanmerking worden genomen, dat onder de wissels waarschijnlijk ook de buitenlandsche wissels zijn gerekend, die tot de valutareserve der banken behooren. De accepten dezer 5 instituten (1913: 825 miljoen mark bij een kapitaal van 934,5 miljoen mark) bedroegen op het einde van 1924 het nietig bedrag van 9,3 miljoen mark. Het aandeelkapitaal wordt op de goudbalansen met 300 miljoen mark opgevoerd.

Anderzijds wordt algemeen aangenomen, dat de goederenomzet in geen geval met meer dan ongeveer 35 pCt. bij dien van 1913 achterblijft. Hoe is het mogelijk geweest, dezen omzet te financieren, terwijl bronnen der Deutsche credietverzorging niet meer dan rond $\frac{1}{4}$ der bedragen van vóór den oorlog hebben opgeleverd? De wisselportefeuille der Rijksbank bedroeg in het jaar 1913 gemiddeld 1,1 milliard, einde 1924 rond 2,1 milliard mark. Het verschil van 1 milliard kan, gegeven het genoemde reusachtige deficit, niet veel beteekenen en ook 1—2 milliard mark korte buitenlandsche credieten, hoe gewenscht ook, wijzigen het beeld niet beslissend.

Vat men de totale verzorging met betaalmiddelen in het oog, dan staat tegenover een circulatie van papieren geld en pasmunt van 4,3 milliard mark per einde 1924 een circulatie vóór den oorlog van 5—6 milliard, op grondslag der huidige prijzen minstens 6,8—8 milliard, de geldsvermindering in aanmerking genomen 6,2—7,2 milliard mark. De huidige circulatie correspondeert derhalve in het gunstigste geval met een met $\frac{1}{3}$ verminderd „handelsvolumen”; waarschijnlijk is zij, zelfs als men rekening houdt met den zoo verkleinden omvang der volkshuishouding, te klein. Het valt n.l. op, dat de kassen betrekkelijk grooter zijn dan vóór den oorlog, niet onbegrijpelijk in een periode van onzekere prijzen op goederen- en effectenbeurzen.

KURT SINGER.

DE VOORBEREIDING VAN DE BEGROTING VOOR 1925.

Prof. Bertrand Nogaro te Parijs schijft ons:

Ondanks de pogingen van de Commissie voor de Financiën uit de Kamer, tijdige afhandeling van de begroting mogelijk te maken, is zij eerst op 28 Februari jl. aangenomen en naar den Senaat gezonden.

De algemeene beschouwingen, die gewoonlijk aan de behandeling van de hoofdstukken der uitgaven en ontvangsten voorafgaan, hebben dit jaar na de aanneming der uitgaven plaats gevonden. Zij zijn vrij kort geweest, daar de sprekers zich verplicht hadden hun uiteenzettingen te beperken, om de aanneming van de geheele wet niet te vertragen. Echter hebben zij aanleiding gegeven tot belangwekkende redevoeringen, wat de algemeene financieele politiek en de geldpolitiek aangaat. Opgemerkt dient te worden, dat alle sprekers, welke dit laatste onderwerp hebben

aangesneden, zich ten gunste van stabilisatie van den Franc en een zekere elasticiteit der circulatie hebben uitgesproken. Alleen de Minister van Financiën, wiens redevoeringen nog steeds, ondanks de gewijzigde meerderheid, de meeningen weerspiegelen van de „Banque de France”, heeft eenig voorbehoud gemaakt, daar hij verklaarde zich met een stabilisatie als feit te willen tevreden stellen, in het vooruitzicht van een uiteindelijke valorisatie van den Franc.

Overigens is de stabilisatie op het oogenblik ook nog maar betrekkelijk een feit, want het pond en de dollar stijgen, zonder dat de Bank ingrijpt, daar zij er naar het schijnt de voorkeur aan geeft, slechts de dreiging harer „masse de manoeuvre” boven de markt te laten zweven, totdat het oogenblik geschikt wordt geacht handelend op te treden.

* * *

Het begrotingsontwerp, dat door de Commissie voor de Financiën aan de Kamer is voorgelegd, verschilt tamelijk van dat, hetwelk door den Minister van Financiën was ingediend. Het bevat in de eerste plaats verhoogde uitgaven, die deze in totaal tot een weinig boven 34 milliard frs. doen stijgen en ook eenige vermindering der ontvangsten, voortvloeiende uit verlaagde belastingen, welke overigens door daarvoor in de plaats tredende belastingen worden gecompenseerd. Wat de ontvangsten aangaat is het ontwerp overigens door de Kamer betrekkelijk weinig veranderd.

De eerste artikelen zijn gewijd aan enkele wijzigingen met betrekking tot de inkomstenbelasting. Zij hebben tot doel, eenige correctieven in de bestaande wet aan te brengen, waarvan enkele uit een billijkheidsoogpunt, doch andere ten einde zekere onduidelikheden te vermijden. Zij zijn zonder ingrijpende wijzigingen aangenomen.

Evenwel is art. 6 met betrekking tot de cédulaire belasting op de landbouwinsten¹⁾ niet door de Kamer aanvaard. De cédulaire belasting op de landbouwinsten wordt niet vastgesteld op grond van een directe aangifte, want Frankrijk is een land, waar de kleine eigendom overweegt, en de kleine eigenaren zijn in het algemeen niet in staat hun juiste winst vast te stellen; zij worden dan ook belast op grond van een geraamd inkomen, dat correspondeert met de pachtwaarde van hun landerijen, waarop een zekere coëfficiënt wordt toegepast. Doch deze aanslagregeling levert bedragen op, welke zeer bij de werkelijkheid achter blijven; de Regeering en de Commissie voor de Financiën hadden dan ook voorgesteld, dat de administratie het recht zou krijgen, aangifte van het werkelijk inkomen te eischen, wanneer het geraamde frs. 7000 overtrof, welke raming in de praktijk kan loopen tot ongeveer frs. 50.000 werkelijk inkomen. De Kamer heeft deze regeling echter verworpen en zich ertoe beperkt, de belasting, volgens dezelfde ramingen geheven, voor de inkomens van boven de frs. 6000 te verhoogen.

Een ander artikel met betrekking tot de inkomstenbelasting heeft aanleiding gegeven tot een ernstige discussie: het geldt hier een nieuwigheid, in hoofdzaak gemotiveerd door de toepassing van de „cédule” op de inkomsten van hen, die een zgn. vrij beroep uitoefenen. In alle landen geeft de aangifte in deze gevallen de meeste aanleiding tot fraude en de Fransche Regeering heeft, om aan dezen stand

1) [De cédulaire inkomstenbelastingen zijn zakelijke heffingen van de verschillende takken van inkomsten van den belastingplichtige afzonderlijk, (Verg. het artikel van Mr. Sinnighe Damsté in dit nummer). Onderscheiden worden handels- en industriele winsten, landbouwinsten, inkomen uit gebouwd, uit ongebouwd, uit roerend kapitaal (effecten), uit vorderingen, uit salaris, en inkomen uit de uitoefening van een vrij beroep.

De „impôt global sur le revenu” is een „supertax”, geheven van het geheele inkomen van den belastingplichtige. — Red.]

van zaken een einde te maken, voorgesteld, de met de regeling van den aanslag belaste controleurs te machtigen, ambtshalve den belastingplichtige aan te slaan, waarvan de leefwijze blijk zal geven van een inkomen, dat duidelijk hooger is dan het door hem opgegevene. In dat geval zal hij worden uitgenoodigd, het verschil tusschen aangifte en administratieve aanslag te verklaren. Dit beginsel is door de Kamer aanvaard, die slechts enkele restricties in den door de Regeering voorgestelden tekst heeft aangebracht.

De nieuwe voorschriften handhaven echter voor de landbouw- en voor de handelswinsten, welke correspondéeren met een omzetsijfer van minder dan frs. 200.000 per jaar, de bevoegdheid den aanslag in de algemeene inkomstenbelasting te doen plaats vinden op de ramingen van de opbrengst dezer inkomstencategorieën, welke ramingen in het algemeen beneden de werkelijkheid blijven.

Voorts heeft de Commissie voor de Financiën het initiatief genomen, om de heffingsschaal der algemeene inkomstenbelasting te wijzigen. Deze vertoonde een progressie, welke — met zekere surtaxes — voor de hoogste tranches van groote inkomens 50 pCt. overschreed, doch omdat de grondslag voor de belasting in zeker jaar het inkomen van het vorige jaar was, *onder aftrek van de in datzelfde jaar betaalde belasting*, was de heffingsvoet vanaf het tweede jaar van de werking der wet in werkelijkheid belangrijk lager. De Commissie heeft derhalve een tekst uitgewerkt, die, terwijl zij het theoretische heffingspercentage vermindert, de werkelijke druk op de hogere inkomens eenigszins verhoogt, door den aftrek van de, gedurende het vorige jaar, betaalde belastingen af te schaffen.

Een andere beslissing, welke vermeld dient te worden, is die, welke de Fransche contribuabelen verplicht, een speciale verklaring af te leggen ter zake van hun tegoeden in het buitenland — een verplichte verklaring onder eede. Maar het is wel piquant, hieraan toe te voegen, dat aan dit door een socialistischen afgevaardigde ingediende amendement op listige wijze een paragraaf is toegevoegd door den rapporteur-generaal over de begroting, bedoelende de wet buiten werking te stellen ten opzichte van de controle op den kapitaalexport.

De Kamer heeft op voorstel der Regeering eveneens besloten, het stelsel van het „bordereau de coupons”, dat door de vorige Kamer was ingevoerd en thans van kracht zou worden, te doen verdwijnen. Dit stelsel had tot doel vast te stellen, welke personen inkomsten uit effecten aan toonder genoten, door de bankiers te verplichten aan den fiscus een overzicht van de ten name van deze personen geïnde coupons te verstrekken. Daar deze fiscale controlemaatregel de kapitaalvlucht zou bevorderen en mitsdien den wisselkoers schaden, scheen het van pas, haar te herroepen.

Ten slotte heeft de Kamer besloten, de herziening van de schatting van het inkomen uit ongebouwde eigendommen, dat wil feitelijk zeggen den landelijken grondeigendom, te verdagen. Deze herziening was voorgeschreven door de vorige Kamer en zou een verhooging van de thans onvoldoende schattingen als uitwerking hebben gehad. De Kamer heeft toegegeven, dat de herziening der cadastrale schattingen, een werk is, dat zeer nauwgezet moet geschieden en dat kans zou loopen tot ernstige onrechtvaardigheden te leiden, indien het in een te korten tijd werd uitgevoerd. Zij heeft dus besloten, dat de op nieuwe grondslagen uitgevoerde inkomensschatting niet eerder dan in 1931 zal worden ingevoerd.

Uit dit complex van maatregelen kan worden geconstateerd, dat de Kamer op het oogenblik verdeeld is tusschen het verlangen, de openbare inkomsten te vermeerderen en dat, om de contribuabelen en wel

voornamelijk de landelijke en de kleine handeldrijvende te ontzien.

Vervolgens heeft de Kamer een geheele reeks maatregelen met betrekking tot de successie- en registratierechten aangenomen, detailkwesties, welke door de administratie aan de hand waren gedaan, doch waarvan sommige niettemin aanleiding hebben gegeven tot zeer levendige discussies, omdat zij zich zeer slecht verdragen met de beginselen van het burgerlijk recht.

De laatste groote nieuwigheid heeft echter betrekking op de omzetbelasting. Deze belasting, geheven tot een bedrag van 1,30 pCt. van de waarde van in verschillende stadia van hun bestaan verkochte goederen, welke voor de meeste loopenden van de productie tot aan den detailverkoop, was bijna 4 milliard gaan opbrengen en voor dit jaar kon men er de 5 milliard van verwachten, welke overeenkomen met de bij haar invoering geraamde opbrengst. Doch gelijk elke nieuwe belasting had ook deze verzet gewekt en een groot aantal leden der meerderheid had min of meer welomschreven verplichtingen op zich genomen haar te doen verdwijnen. De Commissie voor de Financiën heeft dan ook een wetstekst aangenomen, die aan de heffing van de omzetbelasting onttrekt: 1o. den geheelen levensmiddelenhandel; 2o. alle detaillisten — behalve die, welke luxe voorwerpen verkoopen — waarvan het permanente personeel, gezinsleden niet medegerekend, drie bedienden niet overtreft. Daar deze dubbele bepaling een groote bres slaat in de raming der middelen, zijn om dit gat te stoppen nieuwe belastingen aangenomen, welke drukken op steenkolen, suiker, graan en op het geslacht.

Ongelukkigerwijze is het vermoeden gewettigd, dat de aldus doorgevoerde afschaffing van de omzetbelasting weinig vooruitzicht biedt, zich te uiten in een prijsverlaging, terwijl de haar vervangende lasten de prijzen zeker zullen doen stijgen. Alles bijeengenomen loopen de consumenten groote kans, zoowel de afgeschafte belasting als de nieuwe lasten te moeten betalen, aldus aan de detaillisten een geschenk aanbiedende, waarom deze overigens niet hebben gevraagd.

Doch al deze bepalingen zijn op het oogenblik in behandeling bij den Senaat, die zich schijnt op te maken; er een groot aantal van te verwerpen. Het zou dus voorbarig zijn de definitieve gedaante van de „Loi de finances” voor 1925 te willen beschrijven.

* * *

Welke ook de belastingen zullen zijn, die tenslotte kunnen worden behouden, één ding staat vast, n.l. dat de Fransche Regeering en het Fransche parlement vast besloten zijn, geen begroting en wet op de middelen te laten afkondigen, waartusschen geen evenwicht bestaat en dat men nu reeds dit evenwicht als verwezenlijkt kan beschouwen.

De onmiddellijke moeilijkheid is een andere: zij wordt gevormd door den stand der vlottende schuld. Naar men weet vervallen in den loop van 1925 verscheiden milliarden schatkistbons. Ondanks een politieke campagne, er op gericht het vertrouwen der geldschieters te verminderen, is het vrijwel zeker, dat de vernieuwing bijna automatisch zou plaats vinden, indien niet de onvoldoende hoeveelheid beschikbare ruilmiddelen een credietschaarschte deed ontstaan. Hoewel de Staat de Bank op het einde van 1924 1200 miljoen francs heeft terugbetaald, gaat het bedrijfsleven gebukt onder de starheid der aan de circulatie gestelde grens. Krachtens de Fransche wetgeving wisselt deze n.l. niet met de grootte van den metaalvoorraad, doch wordt zij eenvoudigweg vastgesteld bij de wet. Vóór den oorlog was dit stelsel aanvaardbaar, omdat het parlement de grens telkenmale verhoogde, wanneer de normale ontwikkeling van het zakenleven zulks eischte. Maar sedert 1920 heeft de Regeering, om duidelijk van haar wil, geenerlei inflatie te scheppen, te doen blijken, deze grens geëerbiedigd en heeft zij de opvatting verspreid, overeenkomstig de een

wenig simplistische opvattingen, welke de overhand hebben in de Angel-Saksische landen, dat iedere vermeerdering van de circulatie boven deze grens inflatie zou zijn. Nu bevat zelfs de Engelsche bankwet van 1844 niet een zoo starre reglementeering, omdat daarin wordt erkend, dat de circulatie kan wisselen met den metaalvoorraad. Doch de geesten zijn nog niet gewend aan het denkbeeld, dat, rekening houdende met het huidige prijsniveau, er geen inflatie meer bestaat en de Fransche circulatie in werkelijkheid eerder beneden die van 1914 is.

Intusschen scheidt de strikte begrenzing van de circulatie, zonder rekening te houden met het bedrag van den goudvoorraad of de portefeuille handelswissels, een ernstige geldschaarschte. De „Banque de France” kan vrijelijk niets meer disconteerden en de andere banken loopen de kans om, ten einde hun voorschotten aan handel en nijverheid te kunnen handhaven, gedwongen te worden een deel hunner beleggingen in schatkistwissels niet te vernieuwen. Hierin ligt de werkelijke moeilijkheid ten opzichte van de vlottende schuld besloten.

Het ministerie van financiën heeft dus op middelen gepeinsd, eenige nieuwe hulpbronnen aan te boren, zonder schijnbaar de het noodlot aankondigende grens van 41 milliard te overschrijden. Het heeft aldus besloten, afzonderlijke biljetten voor Madagascar en het Saargebied te scheppen, om de aldaar circulerende Fransche biljetten naar Frankrijk te kunnen doen terugkeeren.

Een nog merkwaardiger hulpmiddel is dat van de „chèque-contribution”. De belastingplichtigen, die hun belastingen van te voren willen storten, zullen in de eerste plaats een korting genieten, overeenkomend met de rente van schatkistbons. Voorts zullen zij op de gestorte bedragen een chèque kunnen afgeven, welke zij bevoegd zijn te verhandelen, aangezien de gestorte bedragen tot op een vastgesteld tijdstip in hun credit blijven geboekt. Ten slotte kan deze chèque weer worden gestort ter betaling van belastingen, hetzij door den eersten begunstigde, hetzij door hem, ten wiens gunste zij is geëndosseerd. Alles bijeen genomen wil men den Staat in staat stellen, door middel van het geven van een korting bij het begin van het belastingjaar een goed deel der directe belastingen te ontvangen, terwijl men den belastingplichtige de beschikking over deze som laat.

Het is vreemd, dat een methode, die zoo direct verdubbeling van één en dezelfde som gelds tot doel heeft, wordt voorgesteld als een middel, om inflatie te vermijden en deze geheele politiek toont aan, welk bezwaar er in is gelegen, te simplistische ideeën in den geest van het publiek te doen vastvatten. Het zou ongetwijfeld veel beter zijn, de „Banque de France” normale statuten te geven, voorziende in een normale, elastische circulatie. Doch het zal verstandig zijn, tot zoodanige hervorming niet over te gaan, dan op het oogenblik, waarop een formeele stabilisatie van den franc zal worden verwezenlijkt. Overigens meen ik te kunnen zeggen, dat alle objectieve elementen voor een stabilisatie op dit oogenblik bijeen zijn.

BERTRAND NOGARO.

BOEKAANKONDIGING.

Kurt Singer, Staat und Wirtschaft seit dem Waffenstillstand; Jena, Gustav Fischer, 1924.

Van 1 November 1918 tot en met 28 Maart 1924 reikt deze bundel van vijftig opstellen. Met een enkele uitzondering bevat hij uitsluitend herdrukken uit ons Duitsche zusterweekblad, den „Wirtschaftsdienst”.

Men zou er hetzelfde van kunnen zeggen als van de meeste herdrukken uit de periodieke pers: dat de herlezing tegenvalt, hoe goed ook de stijl zij, hoe uitnemend de bedoeling van den steller, hoe belangrijk

zijn onderwerp, hoe deugdelijk zijn wijze van behandeling. Wat geschreven wordt voor dag- of weekbladen heeft aan eigen eischen te beantwoorden, eischen van actualiteit, eischen van een bepaald publiek in een bepaalde week, aan heel andere dus dan een boek, welks dagteekening vaak onbelangrijk is. Hoe beter het die eigen eischen bevredigt, hoe voortreffelijker het dus is in zijn eigen soort, des te slechter deugt het dikwijls voor inlijving in boek-verband.

In dezen trant sprekende over Kurt Singer's herdrukken zou men niettemin, zonder bepaaldelijk onjuist te oordeelen, toch wel zeer onvolledig zijn. Want van dezen bundel behoort ook nog iets anders te worden gezegd. En juist dit andere rechtvaardigt de bundeling.

Uit twee opmerkingen kan dit andere bestaan.

De eene raakt de beteekenis van het boek voor het buitenland. De andere — zij worde gemaakt met meer en met begrijpelijke aarzeling — die voor Kurt Singer's landgenooten zelf.

Het buitenland kan van geen Duitscher vergen, te zijnen pleziere zich te gedragen alsof hij buitenlander was. Het Deutsche jasje moge ons niet altijd bekoren, heel wat onsympathieker ware een vermommende verkleedpartij. En nu hebben juist gebundelde weekblad-artikelen als dit vijftigtal het voordeel, dat zij voor ons vastleggen de spontane reacties van een vaderlandslievend, bekwaam en niet bekrompen Duitscher-en-economist op een reeks van gebeurtenissen, die wij (althans velen onzer) met andere oogen hebben aangezien dan hij, maar waarvan ook de buitenlander, zij het op zijn manier, de draagkracht als inderdaad verstrekkend heeft onderkend.

Wij zijn geneigd om als eigen aan onze Oosterburen te beschouwen wat men aan dezen kant van de Eems noemt: het dik erop te leggen. De trek ontbreekt ook bij Kurt Singer niet: een lot als Duitschland trof nog nooit een ander volk (bl. 3), een depreciatie als de mark nog nooit een andere munt (bl. 214), een stabilisatie van de valuta als de sprookjesachtige door middel van de rentenmark is nergens ter wereld ooit vertoond (t.z.p.). En wellicht vindt de ijverige speurder in dit boek wel meer noch nie dagewesenes.

Waarom het te verhelten, dat deze Deutsche trant van schrijven buiten de grenzen van het Deutsche Rijk óf wrevel wekt óf lichten spot?

Maar evenzeer: waarom te verzwijgen, dat deze, met onzen smaak niet strookende, uiterlijkheden — want méér is die manier van uitdrukking ten slotte toch niet — óók te beschouwen en in zekeren zin zelfs te waardeeren zijn als onbedriegelijk accent de vérité?

De spontaneiteit der reactie is hier onmiskenbaar. En dit brengt tot de tweede opmerking.

Deze goed-Duitsche publicist heeft in deze opstellen ook en evenzeer spontaan zijn landgenooten een aantal waarheden voorgehouden, die ons, vreemdelingen, niet vreemd zijn, die allicht ook wel in de niet-Duitsche pers te vinden waren, maar die het Deutsche publiek — en ook dit is alweer zoo volkomen begrijpelijk — uit den vreemde, waar het enkel vijandigheid of koelheid vermoedt, niet wil aanneemen. Er is kans, dat deze waarheden, die velen Duitschers stellig niet naar den mond spreken, wél erin gaan, komend uit een mond, die overigens hun gemeenzame klanken spreekt. En in deze kans mag het buitenland oprecht zich verheugen.

Zoo kon de Duitsche sociaal-democratische arbeidersbeweging het zich (in een artikel van 23 Mei 1919) voor gezegd houden, dat niet zij de Republiek had gebracht, maar dat opstandige soldaten en matrozen een verouderd politiek stelsel onder den voet hadden geloopen (bl. 36); zoo konden Duitschland's bestuurders (2 Juli 1920) een schrobbeering in ontvangst nemen over geheel ongenoegzame officieele statistieken (bl. 90), doch zich (11 Febr. d.a.v.)

troosten met eenige, zeker niet gansch onverdiende opmerkingen aan het adres van Lloyd George en Briand (en waar geen woord Fransch bij was) over hun gebrek aan kennis van simpele economische grondwaarheden (bl. 99 v.); en zoo hadden (26 October 1923) de Deutsche Marxisten samen met hun tegenvoeters (de voorstanders eener „christlich-agrar-kapitalistischen Monarchie“) de les in ontvangst te nemen, dat het Marxisme vóór den oorlog wenschappelijk dood, maar politiek een den arbeiders onontbeerlijke leuze was, terwijl ná den oorlog het Marxisme ook voor de arbeiders een gestorven leer is, maar voor hun tegenstanders een onmisbare strijdkreet als dezen heel hun stormloop tegen het, toch doodgewoon burgerlijk, bewind, dat sinds de revolutie in Duitschland heerscht, in- en voortzetten onder de leuze „tegen het Marxisme“ (bl. 203 v.). De ironie der geschiedenis heeft ertoe geleid, merkt Singer nog op in ditzelfde verband, dat bovendien deze tegenstanders zich wel inzonderheid op de leer van het Communistisch Manifest schijnen te inspireren; want de trustkoningen met hun staf hoort men openlijk uitspreken „dass die Wirtschaft über dem Staate stehe und dass sich in der Geschichte, soweit sie sinnvoll ist, nur die Logik der Wirtschaft durchsetzt“ en men is er getuige van, dat Deutsche industrie-magnaten met den binnengedrongen vijand onderhandelen over de betaling van aan het Rijk behoorend geld, over het beheer van spoorwegen, die aan het Rijk zijn ontfroefd, over de regeling van den arbeidsduur, die Rijkszaak is (bl. 206).

Men ziet: deze leidsman der openbare meening deelt zijn slagen uit naar links en naar rechts. Dit kan — zij het wellicht eerst op den duur — in Duitschland zijn gezag slechts verhoogen. En daarbuiten? Zijn weekblad geniet er reeds een goeden roep. Die mede aan hem is te danken. Zijn gebundelde weekblad-artikelen, scherpe weerklank telkens op de gebeurtenissen van den dag, zullen ook voor later een kostelijke bron zijn voor de kennis van den strijd en de gesteldheid der geesten in het zich moeizaam weer omhoog werkende geslagen land. v. B.

MAANDCIJFERS. RIJKSPOSTSPAARBANK.

JANUARI	1923	1924	1925
Inlagen	f 11.273.266	f 12.005.431	f 11.549.375
Terugbetalingen ...	„ 11.596.048	„ 10.880.287	„ 10.995.687
Tegooder inleggers op ultimo	„ 290.576.698	„ 299.075.297	„ 299.963.930
Nom. bedr. der uitst. staatschuldboekjes op ultimo	„ 45.086.750	„ 44.988.800	„ 43.492.650
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uitgegeven	14.177	13.445	14.532
Aantal geheel afbetaald	8.295	7.623	8.557
Aantal in omloop op ultimo	1.944.048	1.959.751	1.974.343

HANDELSBEWEGING OVER DE MAAND JANUARI 1925 (Ontleend aan de Statistiek van den In-, Uit- en Doorvoer).

Groepen	Invoer		Uitvoer		Saldo Invoer		Saldo Uitvoer	
	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde
I Levende dieren ..	K.G. 1.416.968	Gulden 768.651	K.G. 972.179	Gulden 663.711	K.G. 444.789	Gulden 104.940	K.G. —	Gulden —
II Voedingsmiddelen voor menschen en dranken:								
a) onbewerkte en halfbewerkte ..	207.560.139	41.561.865	124.265.897	30.433.690	83.294.242	11.128.175	—	—
b) fabrikaten	84.387.181	15.021.502	86.568.431	34.897.311	—	—	2.181.250	19.875.809
III Onbewerkte en halfbew. stoffen:								
a) v. dierlijke herk.	9.908.781	10.072.534	7.055.013	4.513.978	2.853.768	5.558.556	—	—
b) „ plantaard. „	189.765.148	43.730.088	42.083.773	11.484.506	147.681.375	32.245.582	—	—
c) „ minerale „	1.162.577.738	25.520.369	1.485.835.564	8.946.959	676.742.174	16.579.410	—	—
IV Fabrikaten	420.638.043	73.605.733	1.456.660.826	48.123.192	274.977.217	25.482.541	—	—
V Gouden en zilveren munt en muntmat.	5.559	6.617.793	8.261	5.881.188	—	736.605	2.702	—
VI Andere goederen ..	1.033.373	361.435	2.115.679	928.934	—	—	1.082.306	567.499
Totaal	2.077.292.930	217.265.970	894.565.623	145.873.469	1.182.727.307	71.392.501	—	—
Zonder gouden en zilveren munt en muntmateriaal (groep V) ..	2.077.287.371	210.648.177	894.557.362	139.992.281	1.182.730.009	70.655.896	—	—

1) Hieronder zijn niet begrepen de bunkerkolen voor Ned. schepen. 2) Hieronder is niet begrepen de bunkerolie voor Ned. schepen

OVERZICHT van de waarde van den In- en Uitvoer voor elke maand van het loopende jaar en de drie daaraan voorafgaande jaren, met uitzondering van gouden en zilveren munt en muntmateriaal, in guldens.

Maanden	Invoer				Uitvoer ¹⁾			
	1922	1923	1924	1925	1922	1923	1924	1925
Januari	152.495.668	173.045.849	177.506.065	210.648.177	86.106.447	91.487.819	116.522.007	139.992.281
Februari	152.353.594	162.189.535	185.223.674		84.204.248	94.601.855	125.465.290	
Maart	180.328.763	165.440.620	186.545.160		112.879.875	106.977.347	131.906.705	
April	167.451.702	169.639.064	189.679.735		92.729.841	97.005.415	136.430.618	
Mei	194.080.257	160.129.701	218.738.134		108.423.679	104.128.702	135.517.501	
Juni	150.899.735	159.533.444	188.746.940		100.680.880	97.860.255	110.783.833	
Juli	163.863.700	157.464.022	198.162.017		104.572.575	95.693.919	134.417.411	
Augustus	178.807.927	150.975.066	174.016.738		99.442.892	107.933.082	137.772.584	
September	164.616.506	166.474.283	189.646.172		115.612.131	127.720.569	162.791.232	
October	186.643.442	192.923.258	218.062.389		112.003.008	125.848.400	173.486.508	
November	172.295.111	176.660.045	217.688.984		104.350.396	126.123.548	159.327.318	
December	163.762.355	174.750.818	219.516.025		100.225.239	127.839.691	136.235.459	
Totaal	2.027.598.760	2.008.225.705	2.363.532.033		1.221.231.211	1.303.220.602	1.660.656.466	

1) In den uitvoer zijn niet begrepen de bunkerkolen en de bunkerolie bestemd voor Nederlandsche schepen.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens).

	Februari 1925	Sedert 1 Januari 1925	Overeenkomstige periode 1924
Directe belastingen.			
Grondbelasting	658.733	3.002.745	2.272.826
Personeele belasting ..	1.277.972	3.764.334	3.506.482
Inkomstenbelasting ..	8.704.346	16.892.116	18.382.438
Dividend- en tantieme-belasting	429.624	1.015.709	789.606
Vermogensbelasting ..	428.987	950.730	986.184
Accijnzen.			
Suiker	3.101.287	7.738.947	6.668.881
Wijn	42.779	93.195	113.663
Gedistilleerd	3.546.570	7.180.164	7.943.871
Zout	193.532	397.420	240.931
Bier	744.055	1.519.179	972.913
Geslacht	720.539	1.476.291	1.528.061
Tabak	1.001.721	2.331.566	2.483.974
Belast. op speelkaarten	12.616	23.563	28.892
Rijwielbelasting	300.999	4.585.557	—
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	11.636.987 ²	3.728.106 ³	3.650.934
Registratierechten	1.881.980	3.625.240	4.210.654
Successierechten	4.471.584	7.831.681	8.302.709
Invoerrechten	2.981.481	5.837.117	5.684.400
Gouden en zilver. werken			
Belasting	91.190	180.877	148.977
Essaailoon	68	148	184
Statistiekrecht	318.556	673.240	694.399
Mijnen	89.910	91.266	182.376
Domeinen	196.373	380.543	352.384
Staatsloterij	168.372	185.367	184.518
Jacht en visscherij	1.467	3.496	954
Loodsgelden	308.563	656.242	512.160
Totaal-Generaal ..	33.310.291	74.164.839	69.843.371

1) Hieronder begrepen f 407.402 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbelasting). 2) Idem f 930.886 3) Idem f 883.666.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	Februari 1925	Sedert 1 Januari 1925	Overeenkomstige periode 1924
Verdedigingsbelast. Ia	128.696	285.215	295.579
Verdedigingsbelast. Ib	319.669	953.779	1.132.179
Verdedigingsbelast. II	2.145.420	4.205.681	5.104.293
Opcenten:			
Grondbelasting	132.982	603.364	456.723
Personeele belasting ..	262.244	710.774	689.060
Inkomstenbelasting ..	2.300.699	4.402.063	5.228.588
Vermogensbelasting ..	107.256	237.691	246.546
Dividend- en tantieme-belasting	141.776	335.184	260.570
Suiker	620.257	1.547.790	1.333.776
Wijn	8.556	18.639	22.733
Gedist. (binn- en buitl.)	354.657	718.016	794.387
Zegelrecht van buitl. eff.	29.886	60.742	83.939
Totaal	6.552.098	14.078.938	15.648.373

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1924.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1920/21	—	—	—	12
1921/22	—	—	—	309
1922/23	—	—	735.524	5.257
1923/24	40.675	350.357	3.476.448	17.729
1924/25	2.871.134	3.388.339	12.680.144	927.423
1925/26	90.936	25.638	—	—
Totaal ..	3.002.745	3.764.334	16.892.116	940.730

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. Bk.	Disc. Wissels. 4 15 Jan. '25	Zwits. Nat. Bk. 4 16 Juli '23
	Bel. Binn. Eff. 4 15 Jan. '25	N. Bk. v. Denem. 7 17 Jan. '24
	Vrsch. in R.C. 5 15 Jan. '25	Zweedsche Rbk 5 1/2 8 Nov. '23
Javasche Bank ..	4 1/2 20 Oct. '24	Bank v. Noorw. 6 26 Nov. '23
Bank van Engeland 5	5 Mrt. '25	Bk. v. Tsjecho-
Duitsche Rijksbk. 9	26 Feb. '25	slowakijë. ... 6 27 Mei '24
Bank v. Frankrijk 7	11 Dec. '24	N. Bk. v. O'rijk. 13 6 Nov. '24
Belgische Nat. Bk. 5 1/2	22 Jan. '23	N. Bk. v. Hong. 12 18 Sept. '24
Fed. Res. Bank N.Y. 3 1/2	26 Feb. '25	Bank v. Italië. 5 1/2 11 Juli '22
Bank van Spanje ..	5 33 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 5 1/2

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	New York	
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto (3 mnd.)	Part. disc.	Part. disc. (3 mnd.)	Call-money ¹⁾
21 Mrt. '25	2 1/2	2 1/4	4 1/16	—	3 1/8	3-3/4
16-21 M. '25	2 1/16-1/2	1 3/4-2 1/4	4 1/10-1/2	—	3 1/8	3-4 1/4
9-14 „ '25	1 7/8-2	1 1/4-2	4 1/2-1/8	—	3 1/8	4-5 1/4
2-7 „ '25	2-1/8	1 1/4-2	4 1/2-1/8	—	3 1/8	3 1/2-4 3/4
17-22 M. '24	4 7/16-5	4 1/2-5	3-3/16	—	—	2 1/2-3 3/4
19-24 M. '23	2 1/8-3/4	3 1/2	2 1/8-3/4	—	—	5 1/2-6 1/4
20-24 Jli '14	3 1/16-3/16	2 1/2-3 1/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	—	1 1/2-2 1/2

1) Koers v. 20 Maart en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York**)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia ¹⁾
17 Mrt. 1925	2.50 1/16	11.96 1/2	59.55	12.94	12.66 1/2	99 3/4
18 „ 1925	2.50 1/4	11.95 1/2	59.57 1/2	13.05	12.69	99 3/4
19 „ 1925	2.50 1/8	11.97 1/2	59.60	12.93 1/2	12.67	99 3/4
20 „ 1925	2.50 1/2	11.97 1/2	59.62 1/2	13. —	12.69	99 3/4
21 „ 1925	—	11.98 1/2	59.66	13.01 1/2	12.70	99 3/4
23 „ 1925	2.50 1/16	11.97 1/2	59.65	13.02	12.71	99 3/4
Laagste d.w. ¹⁾	2.50	11.94 1/2	59.50	12.86	12.64	99 1/2
Hoogste d.w. ¹⁾	2.50 1/2	11.98 1/2	59.70	13.07	12.74	100
16 Mrt. 1925	2.50	11.97 1/2	59.50	12.84 1/2	12.65	99 3/4
9 „ 1925	2.50 1/16	11.93 1/2	59.60	12.93	12.61	99 3/4
Muntpariteit	2.48 1/2	12.10	59.26	48.—	48.—	100

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag ¹⁾	Boekarest ¹⁾	Milaan **)	Madrid **)
17 Mrt. 1925	48.25	35.30	7.43	1.20	10.22	35.54
18 „ 1925	48.25	35.35	7.43	1.20	10.19	35.57 1/2
19 „ 1925	48.25	35.30	7.42 1/2	1.20	10.17 1/2	35.60
20 „ 1925	48.27 1/2	35.30	7.42 1/2	1.20	10.17	35.67 1/2
21 „ 1925	48.30	35.30	7.43	1.20	—	—
23 „ 1925	48.30	35.35	7.43	1.20	10.18	35.82
Laagste d.w. ¹⁾	48.17 1/2	35.15	7.40	1.15	10.12 1/2	35.50
Hoogste d.w. ¹⁾	48.35	35.40	7.46	1.27 1/2	10.25	35.85
16 Mrt. 1925	48.25	35.25	7.43	1.22	10.18	35.54
9 „ 1925	48.20	35.28	7.44	1.24	10.27	35.52 1/2
Muntpariteit	48.—	35.—	50.41	48.—	48.—	48.—

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

Data	Stockholm*)	Kopenhagen*)	Osto*)	Hel-sing-fors ¹⁾	Buenos-Aires ¹⁾	Montreal ¹⁾
17 Mrt. 1925	67.40	45.50	38.65	6.30	99	2.49 3/4
18 „ 1925	67.45	45.40	38.50	6.30	99	2.49 1/4
19 „ 1925	67.50	45.40	38.65	6.30	99 1/8	2.49 7/8
20 „ 1925	67.60	45.40	38.67 1/2	6.30	99 1/8	2.50
21 „ 1925	67.60	45.50	38.90	6.30	99 1/4	2.50
23 „ 1925	67.55	45.45	38.92 1/2	6.30	99 1/4	2.50
Laagste d.w. ¹⁾	67.30	45.25	38.45	6.27 1/2	98 3/4	2.49 1/2
Hoogste d.w. ¹⁾	67.65	45.60	39.—	6.32 1/2	99 1/2	2.50 1/2
16 Mrt. 1925	67.40	45.25	38.55	6.30	99	2.49 1/2
9 „ 1925	67.45	44.85	38.25	6.30	99 1/4	2.50
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	105	2.48 3/4

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
17 Maart 1925	4,78	5,17	23,80	39,95
18 " 1925	4,78	5,18	23,80	39,94
19 " 1925	4,78	5,17	23,80	39,93
20 " 1925	4,78	5,19	23,80	39,91
21 " 1925	4,78	5,18	23,80	39,90
23 " 1925	4,78 1/8	5,20	23,80	39,89
10 Maart 1925	4,77	5,15	23,80	39,94
Muntpariteit ..	4,8667	19,30	23,81 1/2	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	7 Mrt. 1925	14 Mrt. 1925	16/21 Maart '25 Laagste/Hoogste	21 Mrt. 1925
Alexandrië	Piast. p. £	97 15/32	97 15/32	97 1/8	97 9/16
*Bangkok	Sh. p. tical	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 1/8
B. Aires 1)	d. p. \$	45 1/10	45 1/8	45	45 1/8
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6	1/5 31/32	1/5 15/16	1/5 31/32
Constantin	Piast. p. £	952 1/2	935	920	935
Hongkong	Sh. p. \$	2/3 21/32	2/3 13/32	2/3 1/8	2/3 9/10
Lissabon 1)	d. per Mil.	2 13/32	2 13/32	2 13/32	2 13/32
Mexico	d. per \$	26	26	25	27
Montevideo 1)	d. per \$	47 1/2	48 1/8	47 1/8	48 1/2
Montreal	\$ per £	4.77 3/8	4.79 3/8	4.77 1/2	4.79 1/2
R.d.Janeiro 1)	d. per Mil.	5 9/16	5 10/32	5 17/32	5 9/8
Shanghai	Sh. p. tael	3/1 1/16	3/0 3/4	3/0 1/2	3/1 3/8
Singapore	id. p. \$	2/4 1/16	2/4	2/3 15/16	2/4 1/16
Valparaiso 2)	peso p. £	44.90	41.80	40.70	41.60
Yokohama	Sh. p. yen	1/8 1/16	1/8 21/32	1/8 11/16	1/9 1/4

* Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg. 3) Noteering van 20 Maart.

ZILVERPRIJS 1)

Londen (N.York 2)	Londen
16 Mrt. 1925..	31 15/16
17 " 1925..	32 1/16
18 " 1925..	32 1/16
19 " 1925..	32 1/16
20 " 1925..	32
21 " 1925..	31 3/4
22 Mrt. 1924..	33 1/2
20 Juli 1914..	24 15/16

GOUDPRIJS 3)

Londen	Londen
16 Mrt. 1925..	86 1/4
17 " 1925..	86 7/8
18 " 1925..	86 18
19 " 1925..	86 19
20 " 1925..	86 20
21 " 1925..	86 21
22 Mrt. 1924..	95 1/11
20 Juli 1914..	84 1/10

1) p. oz. stand. 2) Foreign silver. 3) p. oz. fine.

STAND VAN 's RIJKS KAS.

De Minister van Financiën maakt bekend:

Vorderingen	16 Maart 1925	23 Maart 1925
Saldo bij Nederl. Bank..	f —	f —
Saldo bij betaalmeesters..	5.511.059,09	6.392.067,81
Voorschot op ult. Feb. 1925 aan de gemeenten op voor haar door Rijk te heffen gem. ink.bel. en opcenten op Rijksink.bel.	72.797.629,72	72.797.629,72
Voorsch. aan de koloniën	14.180.311,44	21.199.114,06
Voorsch. a. h. buitenland	216.472.176,11	216.140.094,55
Daggebleeningen tegen onderp. v. schatk. papier	—	—

Verplichtingen.

	16 Maart 1925	21 Maart 1925
Voorsch. door de Ned. Bank	f 9.557.519,37	f 11.756.437,60
Schatkistbilj. in omloop 1)	165.220.000,—	165.071.000,—
Schatkistprom. in omloop	117.490.000,—	115.490.000,—
Waarv. direct bij Ned. Bk.	2.000.000,—	—
Zilverbons (met inbegrip v. de bedragen bij de betaalmeesters in kas)	20.072.242,—	19.559.008,50
Door den Postch.- en Giro-dienst in 's Rijks Schat-kist gestort	34.987.449,99	33.511.118,18.

1) Waarvan f 37.056.000 vervallen op of na 1 April 1927.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

De Minister van Koloniën maakt bekend:

	14 Maart 1925	21 Maart 1925
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-I.	f 4.664.000,—	f 10.403.000,—
Ind. Schatk.prom. in oml.	72.500.000,—	72.500.000,—
Voorsch. Jav.Bk. aan N.-I.	7.173.000,—	4.003.000,—
Muntbiljetten in omloop.	34.786.000,—	34.733.000,—
Ten voordeele v. N.-I. ge-boekt belegginggeld v. h. N.-I. muntfonds	4.682.000,—	4.907.000,—
Totaal	f 123.805.000,—	f 126.546.000,—
In 's lands kassen	—	39.757.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 23 Maart 1925

Activa.		
Binnel. Wis- (Hfdbk. f	34.833.803,65	
sels, Prom., Bijbnk. "	21.055.568,45	
enz. in disc. Agsch. "	38.887.221,78	f 94.776.593,88
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—	—
Idem eigen portef. . f	128.565.190,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "	—	128.565.190,—
Beleeningen { Hfdbk. f	71.414.757,18	
incl. vrsch. Bijbnk. "	10.243.334,47	
in rek.-ert. Agsch. "	69.268.504,68	
op onderp. f	150.926.596,33	
Op Effecten. f	149.095.246,33	
Op Goederen en Spec. "	1.831.350,—	150.926.596,33
Voorschotten a. h. Rijk	—	10.629.644,88
Munt en Muntmateriaal /		
Munt, Goud f	56.283.815,—	
Muntmat., Goud ..	448.208.125,25	
	f 504.491.940,25	
Munt, Zilver, enz. "	20.810.883,92	
Muntmat., Zilver ..	—	
Effecten	—	525.302.824,17
Belegging Res.fonds. f	5.652.695,17	
id. van 1/8 v. h. kapit. "	3.999.926,63	9.652.621,80
Gebouwen en Meub. der Bank	—	5.212.500,—
Diverse rekeningen	—	67.436.805,11
		f 992.502.776,17

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	5.655.237,53
Bijzondere reserve	8.235.000,—
Bankbiljetten in omloop	880.013.480,—
Bankassigtiën in omloop	1.937.172,13
Rek.-Cour. { Het Rijk f	—
saldo's: { Anderen "	56.448.486,70
Diverse rekeningen	20.213.399,81
	f 992.502.776,17

Beschikbaar metaalsaldo

Op de basis van 1/8 metaaldekking

Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is

Voornaamste posten in duizenden gulden.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. Metaal-schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings perc.
23 Mrt. '25	504.492	20.811	880.013	58.386	337.254	56
16 " '25	504.488	20.661	895.528	51.295	335.416	55
9 " '25	504.484	20.333	900.867	54.947	333.285	55
2 " '25	504.484	20.613	911.541	49.406	332.538	54
23 Febr. '25	504.485	19.427	879.793	65.650	334.452	55
16 " '25	504.511	19.285	892.178	65.073	331.949	55
24 Mrt. '24	581.711	9.777	978.408	28.082	389.369	59
25 Juli '14	162.114	8.228	310.437	6.198	43.521 1)	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Hiervan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenland	Diverse rekeningen 2)
23 Mrt. 1925	94.777	—	150.927	128.565	67.437
16 " 1925	98.451	2.000	154.592	127.111	72.408
9 " 1925	102.758	5.000	151.462	121.205	81.404
2 " 1925	100.491	—	155.902	132.174	70.813
23 Febr. 1925	102.576	—	149.805	127.872	75.976
16 " 1925	104.392	—	152.049	123.471	85.869
24 Mrt. 1924	233.403	65.000	143.561	23.968	39.636
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Op de basis van 1/8 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden gulden.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
21 Febr. 1925..	1.071	1.471	790	1.031	366
14 " 1925..	1.071	1.506	685	1.034	372
7 " 1925..	1.070	1.632	666	1.036	358
31 Jan. 1925..	1.081	1.684	688	1.040	377
24 " 1925..	1.086	1.494	924	1.044	433
23 Febr. 1924..	1.196	1.433	654	1.100	440
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
21 Mrt. 1925	185.500		273.000	56.500	119.600
14 " 1925	185.000		277.000	54.500	118.700
7 " 1925	185.750		277.000	61.000	118.150
21 Feb. 1925	133.634	51.302	274.047	72.146	116.576
14 " 1925	133.333	50.933	278.535	74.062	114.466
7 " 1925	133.606	51.800	280.568	75.244	115.032
31 Jan. 1925	133.542	51.613	276.526	90.971	112.453
22 Mrt. 1924	158.470	64.091	258.085	85.487	154.604
24 Mrt. 1923	160.972	60.299	261.069	101.669	149.481
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
21 Mrt. 1925		107.750		***	56
14 " 1925		110.870		***	56
7 " 1925		111.450		***	55
21 Feb. 1925	19.064	17.905	53.998	79.824	53
14 " 1925	18.832	18.385	57.503	79.445	52
7 " 1925	20.982	17.979	59.009	77.246	52
31 Jan. 1925	29.357	17.803	66.961	78.327	51
22 Mrt. 1924	35.222	18.328	62.667	21.991	65
24 Mrt. 1923	36.397	32.910	61.287	29.110	61
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis $\frac{1}{2}$ metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
18 Mrt. 1925	128.619	124.074	283.883	27.000	234.557
11 " 1925	128.609	124.200	284.685	27.000	235.379
4 " 1925	128.611	124.827	284.019	27.000	234.607
25 Febr. 1925	128.587	124.803	281.165	27.000	231.779
18 " 1925	128.579	124.232	282.020	27.000	232.687
11 " 1925	128.577	124.848	283.013	27.000	233.699
19 Mrt. 1924	128.105	124.905	281.046	27.000	236.321
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
18 Mrt. '25	39.892	76.349	13.752	108.508	24.295	19 $\frac{1}{2}$
11 " '25	40.097	78.160	13.688	110.460	24.159	19 $\frac{1}{2}$
4 " '25	43.607	80.049	9.825	119.105	23.535	18 $\frac{1}{2}$
25 Febr. '25	41.927	74.400	16.144	105.543	23.534	19 $\frac{1}{2}$
18 " '25	43.942	75.045	13.705	111.244	24.097	19 $\frac{1}{2}$
11 " '25	45.820	73.460	9.569	115.081	23.479	18 $\frac{1}{2}$
19 Mrt. '24	48.357	76.748	23.997	105.795	22.950	17,68
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{1}{2}$

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in millioenen francs.

Data	Goud	Waarv. in het buitenl.	Zilver	Te goed in het buitenl.	Buit. gew. voorsch. a/d. Staat	Schat-kistbil-jetten ¹⁾	Wissels
19 Mrt. '25	5.546	1.864	307	570	21.800	4.958	5.756
12 " '25	5.546	1.864	307	573	21.800	4.950	6.059
5 " '25	5.546	1.864	306	574	21.900	4.942	6.467
26 Febr. '25	5.546	1.864	306	573	21.900	4.925	5.101
19 " '25	5.546	1.864	305	573	21.900	4.920	5.000
20 Mrt. '24	5.542	1.864	298	578	22.900	4.651	5.071
23 Juli '14	4.104	—	639	—	—	—	1.541

Data	Waarvan op het buitenl.	Uit-gestelde Wissels	Beleeningen	Circulatie	Rekg. Courant Particulieren	Staat
19 Mrt. '25	23	8	3.053	40.880	2.041	13
12 " '25	27	8	3.103	40.871	1.866	12
5 " '25	24	8	2.998	40.887	2.105	10
26 Febr. '25	17	8	2.974	40.792	2.014	13
19 " '25	17	8	3.005	40.771	1.929	13
20 Mrt. '24	36	12	2.475	39.906	2.896	57
23 Juli '14	24	13	2.445	38.895	2.229	24

¹⁾ In disc. genomen wegens voorsch. v. d. Staat a. buitenl. regeeringen.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in millioenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit-ent. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
14 Mrt. 1925	985,2	264,4	328,4	1.582,9	8,5
7 " 1925	985,2	269,1	328,4	1.633,1	8,3
28 Febr. 1925	907,3	207,3	302,4	1.737,2	90,2
23 " 1925	880,0	201,4	293,3	1.485,2	15,9
14 " 1925	865,8	198,7	288,6	1.574,8	31,6
7 " 1925	844,8	198,7	281,6	1.646,8	47,1
23 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva	Schuld aan Renten-bank
14 Mrt. 1925	111,8	1.375,2	1.947,7	992,0	1.220,3	190,8
7 " 1925	112,1	1.373,4	2.035,5	925,2	1.216,9	216,2
28 Febr. 1925	112,1	1.683,6	2.106,2	917,5	1.517,0	237,7
23 " 1925	110,2	1.689,0	1.682,8	1.021,6	1.474,7	266,6
14 " 1925	110,1	1.629,4	1.760,0	929,3	1.486,3	290,2
7 " 1925	109,9	1.627,5	1.839,5	818,7	1.533,2	326,1
23 Juli 1914	330,8 ²⁾	200,4	1.890,9	944,—	40,0	—

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. schatk.papier. ³⁾ W.o. Rentenbankscheine (te beginnen met 14 Mrt. raming der „Frkf. Ztg“) 14, 7 Mrt., 28, 23, 14, 7 Febr., resp. 282,5; 313; 240,7; 370,4; 312,4; 261,7 mill.

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in millioenen francs.

Data	Metaal incl. buit-ent. saldi	Beleeningen van tegoed in h. buitl.	Beleeningen van prom.d. provincien	Binnen-landsche wissels	Beleeningen	Voorschot aan den Staat	Circulatie	Rekg. Crt. Particulieren
19 Mrt. '25	378	85	480	1.311	286	5.200	7.473	259
12 " '25	378	85	480	1.326	318	5.200	7.568	250
5 " '25	378	85	480	1.341	431	5.200	7.611	167
26 Febr. '25	377	85	480	1.325	356	5.200	7.599	225
19 " '25	377	85	480	1.293	362	5.200	7.567	181
12 " '25	377	85	480	1.348	328	5.200	7.630	169
20 Mrt. '24	359	85	430	1.344	420	5.300	7.580	321

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in millioenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
4 Mrt. '25	2.860,9	1.649,1	135,1	400,9	303,6
25 Febr. '25	2.893,6	1.647,9	136,0	433,8	317,2
18 " '25	2.905,3	1.752,1	139,9	342,5	311,7
11 " '25	2.896,3	1.760,7	144,7	331,8	324,6
4 " '25	2.920,9	1.777,9	143,7	322,4	308,0
28 Jan. '25	2.939,4	1.784,3	143,2	273,7	307,8
5 Mrt. '24	3.116,8	2.098,7	106,1	488,3	259,7

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
4 Mrt. '25	382,7	1.727,4	2.237,7	113,7	72,1	75,6
25 Febr. '25	365,0	1.728,8	2.269,6	113,6	72,3	75,8
18 " '25	378,2	1.698,9	2.257,1	113,5	73,4	77,0
11 " '25	390,1	1.713,7	2.242,5	112,3	73,0	76,9
4 " '25	388,8	1.690,4	2.267,6	112,3	73,8	77,4
28 Jan. '25	394,1	1.684,3	2.265,2	112,2	74,4	78,0
5 Mrt. '24	182,1	2.019,8	1.986,0	110,8	77,8	80,5

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeischbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad munt-materiaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET

FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in millioenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-ingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
25 Febr. '25	739	13.143	5.396	1.682	17.996	4.951
18 " '25	739	13.171	5.405	1.647	18.052	4.936
11 " '25	739	13.115	5.432	1.651	18.131	4.925
4 " '25	740	13.113	5.453	1.655	18.073	4.900
28 Jan. '25	736	13.051	5.488	1.640	18.012	4.863
27 Febr. '24	759	11.878	4.497	1.419	15.475	4.184

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 23 Maart 1925.

Van de internationale fondsenmarkten heeft die te New York gedurende de achter ons liggende berichtsweek wel het sterkst de aandacht getrokken. De daling van liet koerspeil, welke de vorige week reeds te registreren is geweest, heeft zich voortgezet, voornamelijk onder den invloed van den scherpen val in den graanprijs. De hieruit ontstane verliezen zijn gedeeltelijk uit fondsenverkoop en gedeeltelijk. Daarnaast hebben ook enkele berichten en feiten, welke meer rechtstreeks de fondsenmarkt raken, er toe medegewerkt, een onaangename stemming te doen ontstaan. In de eerste plaats was dit wel de aanvraag voor een „receiver” door de Chicago, Milwaukee and St. Paul Rr. Comp. Voorts heeft de geringe verstroefing van de geldmarkt, waarmede een stijging van den reutevoet voor particuliere disconto gepaard is gegaan, een rem op de verdere speculatie bedrijvigheid ten aanzien van hausse posities uitgeoefend.

Te Londen is de markt veel kalmer geweest, temeer, omdat de vrees voor een verhooging van het officieel disconto voorloopig geheel is verdwenen. Hoewel er kringen van de zakenwereld en van financieele milieus zijn, welke een herstel van den gouden standaard niet ten volle kunnen toejuichen, zou men, aan den anderen kant, toch verheugd zijn, indien het hiertoe kwam, omdat dit veel onzekerheid zou wegnemen, hetgeen aan de positie van het pond als internationaal betaalmiddel ten goede zal komen.

Te Berlijn heeft de markt een vrij grillig verloop gehad. Telkens heeft de beurs neiging tot herstel betoond; doch telkens stond hiertegenover een vrij grooten aandrang tot realisaties. De gevolgtrekking kan hieruit worden gemaakt, dat de breede basis van de publieke belangstelling, waarop de fondsenmarkt vroeger heeft kunnen steunen, thans geheel ontbreekt en dat de beurs voor het grootste gedeelte aan den beroepsandel is overgelaten, welke uit den aard der zaak van ieder bericht gebruik maakt, om zijn positie naar gelang van omstandigheden te wijzigen. Over het algemeen is de richting aan de beurs van Berlijn opwaartsch geweest, waarbij echter de verschillen, in vergelijking met de vorige berichtsperiode, niet al te groot zijn geworden. Het einde van het geschild op de spoorwegen heeft veel tot deze houding bijgedragen.

Te Parijs is een iets betere stemming ontstaan, voornamelijk in verband met de reactie, welke de buitenlandse wisselkoersen hebben aangetoond. Toch is de handel nog zeer beperkt gebleven en slechts aarzelend zijn af en toe eenige beleggingsaankopen uitgevoerd. Op de afdelingen voor arbitragefondsen waren de omzetten iets ruimer, doordat er enkele realisaties op te merken zijn geweest.

Ten onzent is de handel voor sommige afdelingen vrij levendig geworden. Ten aanzien van de *beleggingsmarkt* viel een lichte daling op te merken, welke in verband kan worden gebracht met de iets stroevare houding van de geldmarkt. Naar men ter beurze meent te mogen veronderstellen, is de meer faciele opvatting van De Nederlandsche Bank ten aanzien van het disconteren van wissels, welke in verband met remboerszaken zijn getrokken, niet vreemd aan de lichte stijging van de geldkoersen voor korten termijn. Van buitenlandse staatsfondsen waren obligaties Japan voorbijgaand gevraagd, in verband met de betere stemming voor den Japanschen wisselkoers. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 103¹³/₁₆, 103⁵/₈; 4¹/₂ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 92¹/₃₂, 92, 91¹⁵/₁₆; 7 pCt. Ned. Indië: 102²⁷/₃₂, 102¹/₂; 5 pCt. Brazilië 1903 £100: 69, 68¹/₂; 8 pCt. Sao Paulo 1921: 99¹¹/₁₆, 99¹/₂.

Op de aandelenmarkt hebben *rubberaandelen* opnieuw sterk de aandacht getrokken. De verschillende berichten omtrent de statistische positie van het product, te zamen met de gestadige prijsverhoging en het afnemen der voorraden te Londen hebben een zeer goeden indruk gemaakt. Ook het contract, afgesloten door de Rubber Cultuur Maatschappij „Amsterdam” met de General Rubber Company heeft de optimistische stemming van Amerikaanse consumenten ten aanzien van het toekomstig prijsverloop in een gunstig daglicht gesteld. Intusschen heeft deze laatste omstandigheid slechts op den laatsten dag van de berichtsweek eenigen invloed kunnen uitoefenen. Het gevolg is echter geweest, dat ten slotte de geheele afdeling voor rubber-aandelen op een hooger niveau is gebracht. Amsterdam Rubber: 192¹/₂, 193³/₄, 193³/₄; Indische Rubber Comp.: 266¹/₂, 264, 269¹/₂; Java Caoutchouc: 140, 144, 149¹/₂; Ned. Ind. Rubber en Koffie: 232, 234, 236; Oost-Java Rubber: 291, 296, 295; Serbadjadi: 219, 222¹/₂, 223.

Voor *tabaksaandelen* is het koersverloop niet zonder variaties gebleven. Aanvankelijk was deze afdeling vrij vast gestemd, voornamelijk als gevolg van de hooge prij-

zen, welke op de inschrijvingen voor Javatabak zijn besteed. Later is echter de contramie iets dringender opgetreden, waartegen de vraag vooral voor Sumatrasoorten niet bestand is gebleken. Arendsburg: 391, 393¹/₂; Besoeki Tabak Mij.: 253, 261, 264¹/₂; Deli Batavia Mij.: 349¹/₂, 350, 347, Deli Mij.: 361, 366¹/₂, 362; Senembah: 381¹/₂, 387¹/₂, 385.

De *petroleumafdekking* heeft eveneens een afwisselend verloop gehad. Gedurende de gansche berichtsperiode hebben de buitenlandse markten weinig geneigdheid tot opnemen van aandelen Koninklijke Petroleum betoond, waardoor een vrij zwakke stemming voor het hoofdfonds is ontstaan. Ook tegen het slot is deze houding van het buitenland niet veranderd. Inmiddels echter is voor binnenlandsche rekening eenige vraag ontstaan, waardoor een niet onaanzienlijke koersverheffing plaats kon vinden. Deze heeft zich echter niet ten volle kunnen handhaven. Op den laatsten dag der berichtsweek bleek de vraag niet ruim genoeg, om het aanbod, mede voor rekening van Parijs, te absorberen, zonder dat het tot een afbrokkeling van het koersniveau kwam. Aandelen Geconsolideerde hebben zich vrij goed op prijs kunnen houden. Dordtsche Petroleum Ind. Mij.: 358, 364, 371, 367; Geconsolideerde Holl. Petr. Cy.: 180, 186, 183¹¹/₁₆; Kon. Petr. Mij.: 385¹/₂, 394¹/₂, 386³/₄.

De *suikermarkt* is stil geweest, doch met een vasten grondtoon, waarvan vooral aandelen Handelsvereniging „Amsterdam” hebben kunnen profiteren. De berichten van de V.J.S.P. hebben geen nieuwe gezichtspunten geopend. Daarentegen hebben de Cubanoteeringen ertoe bijgedragen een optimistische tendens te handhaven. Ook de lagere taxaties omtrent de vermoedelijke opbrengst van den suikeroogst 1925 hebben hiertoe medegewerkt. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 166¹/₂, 165¹/₂; Handels Verg. Amsterdam: 487¹/₂, 493, 497⁵/₈, 495; Java Cultuur Mij.: 360¹/₂, 358¹/₂; 363; Ned.-Ind. Suiker Unie: 243, 244, 246; Suiker Cultuur Mij.: 260¹/₂, 263; Poerworedjo: 126¹/₂, 129¹/₂, 128¹/₂.

Scheepvaartandelen zijn opnieuw stil geweest. Toch viel er een iets betere houding op te merken, waarvan vrijwel de geheele lijst de vruchten heeft kunnen plukken. De omzetten zijn echter nog zeer beperkt gebleven. Holland-Amerika Lijn: 62¹/₂, 60, 61¹/₂; Java-China Japan Lijn: 105, 104, 106¹/₂; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 72¹/₂, 68¹/₂, 72¹/₂; Mij. Zeevaart: 81, 77¹/₂, 79; Ned. Scheepvaart Unie: 134¹/₂, 135, 134; Stoomvaart Mij. Nederland: 158, 155.

Op de *mijnmarkt* zijn de grillige bewegingen, welke voor deze afdeling karakteristiek genoemd mogen worden, ook deze week weder te constateeren geweest. Vooral in de kortelingen in de officieele noteering opgenomen aandelen Algemeene Exploratie Maatschappij hebben heftige fluctuaties plaats gevonden, waarbij het fonds ten slotte op een niet onaanzienlijk hooger niveau is gebracht. Geruchten omtrent het aanboren van petroleum op de terreinen der Mij. hebben den stoot tot uitgebreide aankopen gegeven. In aansluiting hieraan konden zich ook aandelen Redjang Lehong van hun lusteloze houding van den laatsten tijd herstellen. Billiton Mij. 1ste Rubriek: 460; Ned. Surin. Goud Mij.: 41, 40, 37, 36; Redjang Lehong Mijnbouw Mij.: 237¹/₂, 258¹/₂, 247; Siloengkang: 110, 112, 114; Singkop Tin Mij.: 200, 197, 204.

Industriele aandelen zijn meerendeels ongeanimeerd geweest. In aandelen Jurgens heeft de speculatie op vrij ruime schaal geoperceerd, met het gevolg, dat de koersen op een lager peil zijn gebracht. Ook voor aandelen Carp's Garenfabrieken viel op het tevoren aanmerkelijk verhoogde niveau sterk aanbod te constateeren, waardoor een scherpe daling is ingetreden. Centrale Suiker: 119, 118¹/₂; Hollandia Melkproducten: 132¹/₂, 130, 125; Hollandsche Kunstzijde: 156¹/₂, 157, 157¹/₂; Jurgens: 84⁷/₈, 86¹/₂, 84¹/₂; Ned. Kunstzijde: 355, 363, 360; Ned. Gast en Spiritus 378¹/₂, 375¹/₂, 379, 375; Philips Gloeilampen: 348¹/₂, 341¹/₂, 345¹/₂; R'dam Droogdok Mij.: 175¹/₂, 174¹/₂, 175; Verg. Touwfabrieken: 341¹¹/₁₆, 31¹/₂, 29.

Bankaandelen waren rustig van houding, doch met vrij groot aanbod. Amsterdamsche Bank: 138, 137, 136¹/₂; In-casso Bank: 106, 105¹/₂; Koloniale Bank: 188³/₄, 190¹/₂, 189¹/₂; Ned.-Ind. Hand. Bank: 145¹/₂, 144¹/₂, 145; Ned. Handel Mij.: 125, 126¹/₂, 127⁷/₈; R'damsche Bankvereniging: 72, 70, 68¹/₂; Twentsche Bank: 119.

De *Amerikaansche markt* was, behoudens enkele uitzonderingen, vast. American Smelting & Refining Co.: 94¹/₂, 93¹/₂, 95⁷/₈; American Water Works: 210, 217, 233, 242; Anaconda Copper: 80¹⁵/₁₆, 77¹/₂, 79¹/₂; Studebaker: 1051, 1080, 1099; United States Steel Corp.: 122¹/₂, 122; Atchison Topeca: 117¹/₂, 119¹/₂, 122¹/₂; St. Louis & San Francisco: 71, 70, 69¹/₂; Southern Pacific: 102¹/₂, 104¹/₂; Union Pacific: 149¹/₂, 147¹/₂.

De *geldmarkt* is iets minder ruim geworden; prolongatie is van 2 tot 2¹/₂ pCt. gestegen.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 24 Maart 1925.

In het begin dezer week is de verandering in het peil der graanprijzen, die zich sedert het begin van Maart had voltrokken, verder voortgezet. Op 16 Maart bedroeg de sedert den 2den dezer maand ontstane prijsverandering voor tarwe te Winnipeg reeds ruim 15 pCt., evenals voor den Mei-termijn te Chicago, terwijl aan de Argentijnsche termijnmarkten de daling ongeveer 12 pCt. had bedragen. Op 17 Maart volgde daarop nogmaals een hevige prijsval, die Mei-tarwe te Chicago 11½ dollarcent per 60 lbs. deed dalen; te Winnipeg zelfs 15 (Mei) en 13½ (Juli) dollarcent. Aan de termijnmarkt te Buenos Aires viel op dien datum de tarveprijs Peso 1,20 en te Rosario 90 centavos per 100 KG. Nog heviger dan voor tarwe is in die weken de prijsval geweest voor rogge. Van 2 tot 16 Maart daalde de prijs te Chicago 25 pCt. en op den 17den trad weder eene verlaging van ongeveer 10 dollarcent per 56 lbs. in. Op dien dag was de roggeprijs weder aangekomen op het prijspeil van eind September, toen de oogstresultaten in Europa en Canada wel reeds de graanprijzen flink hadden doen stijgen, doch ze nog lang niet gestegen waren tot het punt, dat kort daarop overal in de invoerlanden tot zooveel onrust leidde en het Amsterdamsche Gemeentebestuur zelfs deed spreken van een crisistoestand. Tarwe stond in Noord-Amerika op 17 Maart weder op den prijs van November, toen na de eerste periode van prijsstijging een pauze was ingetreden, vóór opnieuw een verhoging inzette, die eindigde met de hoogst bereikte prijzen van einde Januari. In enkele weken was dus die sedert November verkregen prijsverhoging verloren gegaan en voor rogge zelfs nog een groot gedeelte der daaraan voorafgegaane. Het zijn vooral de vooruitzichten voor den nieuwen oogst op het Noordelijk halfrond, die deze hevige prijsverlageningen hebben teweeggebracht. Wel was het reeds eenigen tijd waarschijnlijk, dat een tijdperk van onvoldoende aanbod, indien dat in dit seizoen nog mocht optreden, in ieder geval van korten duur zou zijn. De verschepingen uit alle uitvoerlanden waren namelijk bij voortdurend groot en geheel in overeenstemming met de invoerbehoefden van Europa, hoeveel grooter die dan ook mogen zijn geweest dan in het vorige seizoen. Dat Australië en Argentinië in dezen tijd van het jaar veel tarwe verschepden, lag voor de hand; doch van Noord-Amerika zou een vermindering van het aanbod wel tot de mogelijkheden hebben behoord. Dat zij niet intrad, was vooral het gevolg van het streven der houders van oude tarwe, om zich daarvan zooveel mogelijk tot de tegenwoordige prijzen te ontdoen en met hun voorraden niet over te gaan in een veel goedkoper nieuw seizoen. In Europa leidde de overtuiging, dat voorloopig zeer ruim tarwe-aanbod zou blijven bestaan, zooals uit de toename der naar Europa onderweg zijnde hoeveelheden duidelijk te zien was, tot een beperking van den ondernemingslust en slechts tot dekking der onmiddellijke behoefte werd gekocht. Daar de invoerlanden gedurende het restant van dit seizoen nog veel broodgraan noodig hebben, waren ten slotte de gekochte hoeveelheden niet gering, doch de hooge prijzen lokten zooveel aanbod en zoo groote verschepingen uit, dat de kans op een tijdperk van schaarschte steeds kleiner werd. Dit leidde tot de eerste sterke prijsverlageningen van Februari, waarop aan het einde dier maand een bijna even sterk herstel volgde en ook weder tot de flauwe markten van het begin van Maart. Een belemmering voor verdere prijsdaling vormden toen nog de minder gunstige berichten omtrent de nieuwe Amerikaanse wintertarwe, die onder droogte te lijden had. Ook in Europa waren uit sommige invoerlanden de verwachtingen om dezelfde reden niet te hoog gespannen. Omstreeks 15 Maart is echter in de gebieden der Amerikaanse wintertarwe overvloedige regen gevallen en tevoren was datzelfde reeds in de zoeven bedoelde Europeesche landen het geval geweest. Juist de verbetering in de vooruitzichten in Amerika mag doen verwachten, dat de Amerikaanse verschepingen ook verder groot zullen blijven, waarbij dan ook bij heropening der Canadeesche havens meer Canadeesche tarwe zal komen, al is daarvan in verband met den kleineren oogst lang niet zooveel meer overgebleven als in het vorige jaar om dezen tijd. Ook de oogstberichten uit Britsch-Indië zijn beter, dan eenigen tijd geleden. Daar werd namelijk veel over droogte geklaagd, doch intusschen is regen gevallen. Wel hoort men nog klachten uit Pundsjaab, doch over het algemeen schijnt de toestand niet slecht. De laatste sterke prijsverlaging der uitvoerlanden op 17 Maart was dus vooral het gevolg van gunstige oogstberichten voor het nieuwe jaar, doch juist het feit, dat daarvan vooral een uitblijven van een tijd

van schaarschte gedurende de laatste maanden van het loopende seizoen wordt verwacht, heeft de prijsverlaging voor oude tarwe grooter doen zijn dan voor nieuwe en het gevolg was dus, dat de premie voor eerstgenoemde is verminderd. Dat heeft de marktpositie dus gezonder gemaakt en meer in overeenstemming met den bestaanden toestand van voldoende doch niet overvloedige overschotten uit de oude oogsten en goede vooruitzichten voor de nieuwe. Slechts een enkelen dag zijn de prijzen van tarwe en rogge gebleven op het lage peil van 17 Maart. Dadelijk ontstond daartoe in Europa sterke vraag en alle aanbod, dat op den 18den uit Amerika de invoerlanden bereikte, werd opgenomen. Te Liverpool, waar op de voorafgaande dagen de tarveprijs voortdurend sterk was gedaald, ontstond zeer uitgebreide vraag, die een ongekend grooten omzet en sterke prijsverhoging ten gevolge had. In Duitschland en Nederland kocht men veel rogge, Frankrijk deed flinke inkoop van tarwe en ook het overige vasteland deed grotere inkoop, ofschoon bijvoorbeeld in Nederland de tarwe-inkoop juist gedurende die flauwe dagen beperkt bleven. Een aanzienlijk prijsherstel was in Noord- en Zuid-Amerika het gevolg en gedurende de overige dagen der week bleven daar de markten vast, zoodat op den 23sten weder ongeveer het prijspeil van 16 Maart was bereikt, en dus de laatste prijsval van den 17den weder ingehaald. Voor rogge bracht 23 Maart zelfs een zeer sterke prijsverhoging te Chicago van 8½ (Mei) en 6½ (Juli), cent per 56 lbs. en de prijs kwam daardoor weder bijna 4 cent hooger dan op den 16den. Naast de algemeen betere stemming voor broodgraan heeft daartoe vooral levendige Duitse vraag medegewerkt, die zich ook in Nederland deed gevoelen en gedeeltelijk teweeggebracht werd door belangstelling voor rogge in Polen en Rusland. In laatstgenoemd land heeft de invoerbehoefte voor dekking der tegenwoordige schaarschte aan broodgraan nog niet opgehouden en over den nieuwen oogst zijn de berichten nog altijd slecht, al schijnen dan ook hier en daar regen en sneeuw wel wat verbetering te hebben gebracht.

Voor maïs is de vraag in den loop der week in Engeland en in enkele landen van het vasteland wat beter geworden wegens koud weder en kleine verschepingen. Ook schijnt de maïsoogst in Argentinië er niet overal even uitmuntend voor te staan. Op sterke prijsverlaging op 16 Maart aan de Argentijnsche termijnmarkten volgde dan ook reeds den volgenden dag een zeer vaste markt en de prijs kwam weder op het vroegere peil. In Engeland ontstond tot hooger prijs meer belangstelling voor nieuwe Platamaïs en daar ook stoomende partijen gemakkelijker te plaatsen waren, bevond zich daarvoor de prijs spoedig weder hoven dien voor zomeraflading, nadat korten tijd de rollen omgekeerd waren geweest, wegens uiterst geringe vraag voor spoedige maïs. Op het vasteland bestaat werkelijk goede vraag voor maïs eigenlijk slechts in Denemarken, dat deze week o.m. twee ladende ladingen Roemeensche maïs gekocht heeft. Al werden dan ook van den Donau 102.000 quarters maïs verscheept, een niet onaanzienlijke hoeveelheid, 81.000 qrs. daarvan waren bestemd voor Zweden, Noorwegen en Denemarken en het overige Europa ontvangt daarvan dus slechts zeer weinig. Ook te zamen met de kleine Argentijnsche verschepingen en de overigen niet onbelangrijke afladingen van Zuid-Afrika blijft dan ook het aanbod van spoedige maïs naar West-Europa klein. Vooral naar Engeland is zeer weinig maïs onderweg, doch ook in Rotterdam zijn voorloopig geen aanvoeren van enige betekenis te verwachten. De voorraden zijn nog wel onvangrijk, doch nieuwe aanvoer wordt in Nederland toch geregeld opgenomen en de prijzen handhaven zich ongeveer op het enkele weken geleden bereikte verlaagde peil met neiging tot verbetering. Nu en dan kocht men ook deze week in Nederland weder Platamaïs te Antwerpen, doch van andere soorten bestaan daar geen overvloedige voorraden. Te Chicago deelde maïs aanvankelijk in het algemeene prijsherstel, doch later werd de markt weder flauwer, door sterk aanbod en onvoldoende vraag en de laatste dagen daalde de prijs, zoodat de markt op 23 Maart 5 dollarcent per 56 lbs. lager sloot dan op den 16den.

Voor gerst blijft de markt stil. In het begin der week, toen Noord-Amerika tot sterk verlaagde prijzen verkocht, werden wat meer zaken gedaan naar Nederland en Duitschland, doch een sterk prijsherstel hield later verdere inkoop tegen. Ook in Engeland wordt weinig gekocht. Nieuwe aanvoeren uit Rusland en Roemenië blijven uit, doch de afzet van Roemeensche gerst uit de Antwerpsche voorraden verbeterde niet. Nu en dan werd daarvan naar Nederland verkocht, doch ondanks herhaalde prijsverlaging bleven die zaken beperkt. Ook in haver zijn de zaken allerminst levendig, vooral in Engeland. In Nederland en

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Mrt.	Mais Mrt.	Lijnzaad Mrt.
21 Mrt. '25	168½	116½	45½	15,65 ¹⁾	9,40 ¹⁾	22,60 ¹⁾
14 „ '25	169½	122½	47	16,40 ¹⁾	9,35 ¹⁾	23,50 ¹⁾
21 Mrt. '24	105	78¼	47½	10,45 ²⁾	8,— ¹⁾	18,65 ²⁾
21 Mrt. '23	121½	74½	45½	11,80 ²⁾	8,85 ²⁾	19,85 ²⁾
21 Mrt. '22	134¾	60½	37¾	13,10 ²⁾	8,15	20,10 ²⁾
20 Juli '14	82	56½	36½	9,40	5,38	13,70

¹⁾ Per Mei. ²⁾ Per April.

Loopprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	23 Maart 1925	16 Maart 1925	24 Maart 1924
Tarwe*	18,—	18,—	12,—
Rogge (No. 2 Western) ..	14,—	14,40	10,—
Mais (La Plata)	225,—	225,—	229,—
Gerst (48 lb. malting) ...	247,—	250,—	214,—
Haver (38 lb. white clipp.)	11,50 ⁴⁾	11,75 ⁴⁾	10,25 ⁴⁾
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ¹⁾	12,50	13,25	14,60
Lijnzaad (La Plata) ... ³⁾	485,—	503,—	400,—

¹⁾ per 100 KG. ²⁾ per 2000 KG. ³⁾ per 1960 KG.
*No. 2 Hard/Red Winter Wheat. ⁴⁾ Canada No. 3.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	15/21 Maart 1925	Sedert 1 Jan. 1925	Overeensk. tijdvak 1924	15/21 Maart 1925	Sedert 1 Jan. 1925	Overeensk. tijdvak 1924	1925	1924
Tarwe	6.929	169.345	189.388	205	5.655	11.513	175.000	200.901
Rogge	1.743	18.074	122.159	—	—	1.975	18.074	124.134
Boekweit	647	9.288	6.474	—	—	—	9.288	6.474
Mais	10.802	174.469	147.239	360	21.204	20.291	195.673	167.530
Gerst	1.084	33.804	30.001	457	1.785	9.412	35.589	89.413
Haver	2.647	21.285	54.880	—	150	—	21.435	54.880
Lijnzaad	1.258	42.425	50.570	879	10.268	23.688	52.693	74.258
Lijnkoek	5.580	58.036	37.535	—	—	700	58.036	38.235
Tarwemeel	618	24.143	49.563	265	4.512	2.004	28.655	51.567
Andere meelsoorten ..	—	2.166	2.143	—	—	—	2.166	2.143

Duitschland blijft eenige vraag bestaan, doch tot een omzet van eenige beteekenis leidt zij niet.

SUKKER.

De vaste toon op de verschillende suikermarkten maakte plaats voor een kalmere stemming en koopers toonden zich over het algemeen meer gereserveerd.

In Amerika bleven de noteringen op de termijnmarkt nagenoeg onveranderd, hetgeen uit onder volgende cijfers blijkt:

	Sp. C.	Mrt.	Mei	Juli	Sept.
Slot voorafgaande week	4.77	3.03	3.10	3.27	3.40
Opening verslagweek	4.77	3.—	3.07	3.23	3.36
Slot verslagweek	4.74	3.—	3.04	3.19	3.34

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 103.000 tons, de versmeltingen 86.000 tons (tegen 76.000 tons in 1924) en de voorraden 110.000 tons.

In prompte Cubasuiker kwamen nog wat afdoeningen tot stand tot prijzen varieerende van 3,00 d.c. en 2,97 d.c. c. & fr. New York, terwijl Engeland voor eene lading 14/9 c.i.f. betaalde.

De Cuba-statistiek is als volgt:

	1925		1924	
	Tons	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten 14 Maart. '25	215.562	195.532	214.418	
Tot. sedert 1 Dec. '24-14 Mrt. '25	1.973.894	1.743.881	1.756.040	
Aantal werkende fabrieken	181	176	179	
Weekexport 14 Mrt. 1925	185.595	136.815	174.639	
Totaal 1 Jan.-14 Mrt. '25	1.260.301	1.191.520	1.219.221	
Totale voorraad op 14 Mrt. '25 ..	713.593	552.361	537.723	

De Zichtbare Voorraden zijn volgens Czarnikon:

	1925		1924	
	Tons	Tons	Tons	Tons
Duitschland 1 Febr. '25	843.000	890.000	960.000	
Tsjechoslowakije 1 Mrt. '25 ..	591.000	454.000	353.000	
Frankrijk 1 Febr. '25	488.000	253.000	205.000	
Nederland 1 Febr. '25	188.000	128.000	206.000	
België 1 Febr. '25	228.000	117.000	107.000	
Engeland 1 Mrt. '25	145.000	188.000	266.000	

	1925	1924	1923
Totaal (Europa) ..	2.483.000	2.030.000	2.097.000
V.S. Atlant. havens 18 Mrt. '25	110.000	150.000	177.000
Cuba alle havens 14 Mrt. '25 ..	714.000	552.000	538.000
„ binnenl. 28 Febr. '25	230.000	363.000	271.000
Totaal ..	3.537.000	3.095.000	3.083.000

Het surplus tegenover vorige jaren is in den laatsten tijd verminderd.

Op Java verkocht de V.I.S.P. bij kalme stemming der markt nog eenige partijen No. 16 &/h. tot f 9¼ en thans is de oogst van dit jaar zoo goed als uitverkocht. In de tweede hand werd voor No. 16 &/h. vroege levering f 10 betaald en voor Superieur Augustus/October f 11½ en

f 11½, welke prijs daarna niet meer te bedingen was. Ready Superieur wisselde tot f 13,50 van eigenaar.

De oogst van ruwsuiker in Britsch-Indië wordt op 2.537.000 tons geraamd tegen 3.317.000 tons verleden jaar. Over het algemeen is de opbrengst van dezen oogst van weinig beteekenis voor den suikerhandel, omdat deze goedkope suiker niet geremplaceerd kan worden door de veel duurere geïmporteerde suiker. Waar echter de binnenlandsche oogst van dit jaar zooveel kleiner belooft te worden, kan dit toch wel de behoefte doen gevoelen aan vervanging van ten minste een gedeelte van dit tekort door geïmporteerde suiker. Hiervoor zou dan in de eerste plaats Javasuiker in aanmerking komen, mits deze goedkoop blijft dan bietsuiker.

Hier te lande was de markt aanvankelijk zeer stil, doch liepen prijzen slechts weinig terug. Op het verlaagde niveau werd wat meer kooplust merkbaar, zoodat de markt op vastere noteringen sloot:

Mei en Augustus f 21½; December f 21¼.

De omzet bedroeg deze week 2700 tons.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Maart	Londen			New York 96 pCt. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Mei/Juni	Cuba's 96 pCt. c.i.f. Maart/April	
		Sh.	Sh.	Sh.	\$ cts.
23 Mrt '25	kristal-suiker basis 99°	37/6	17/-	14/6	4,74
16 „ '25	„ 21½/16	37/6	17/1½	15/-	4,77
23 Mrt '24	„ 36,-	65/-	25/-	27/9	6,72
23 Mrt '23	„ 36½/8	65/9	26/-	27/9	7,28
4 Juli '14	ruwe-suiker basis 88°	18/-	—	—	3,26
	„ 11½/32	—	—	—	—
	„ basis 99°	—	—	—	—
	„ 14½/32	—	—	—	—

¹⁾ Het verschil tusschen ruwsuiker 88° en kristalsuiker 99° is aan te nemen op f 3,— per 100 KG.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 18 Maart 1925.

De Amerikaansche katoenmarkt heeft gedurende de afgelopen week sterk gefluctueerd en prijzen varieerden dagelijks, ook al in verband met de zeer uiteenlopende weerberichten. Mid. American Spot is in Liverpool totaal 15 punten gedaald. Prijzen van Egyptische katoen zijn weer gestegen en j.l. Maandag bereikte F.G.F. Sakel spot 38,25. Ook zijn verkoopen vrij belangrijk geweest en bedroeg het totaal verleden week 52.000 balen, waarin alle soorten voldoende vertegenwoordigd waren.

De positie van Spinners van Amerikaansche garens is

weinig veranderd. In de grovere nummers, zoowel twist als weft, alsook in ringgaren gaat weinig om. Spinners van Mediumnummers verkoopen hun productie van week tot week, doch men geeft algemeen toe, dat marges wel wat kleiner zijn geworden. Hier en daar werd gisteren nog wat verkocht, zoowel voor de binnenlandsche markten als voor Holland. In getwijnde garens voor geveerde dhooties is nog al wat gedaan, terwijl de vraag hiernaar van het Continent nog voortduurt. Verkoopen van Egyptische cops, hetzij twist of weft of doubling weft, beperken zich voornamelijk tot de „Upper” kwaliteiten. Naar 60er Sakel twist bestaat minder vraag dan sedert langen tijd het geval gewéest is, ofschoon spinners de geboekte orders nog niet geheel hebben afgeleverd. Zaken in Sakelgarens beperken zich bijna uitsluitend tot directe behoefte, waarvoor men geen substitutes kan gebruiken. Volgens de cijfers van den Board of Trade, welke verleden week gepubliceerd werden, bedroeg de export gedurende de maand Februari totaal 15.997.900 lbs. hetgeen 93.000 lbs. meer is dan over Januari. Hiervan was voor Duitschland 4.915.800 pond en voor Holland 3.415.700 pond bestemd, of wel meer dan de helft van het totaal.

De positie van de doekmarkt is over het algemeen nog onvoldoende, hoewel er wel eenige teekening begint te komen. De markt is vast en noteringen blijven gehandhaafd. De vraag van China is nog van weinig beteekenis, hoewel Indië beter is. De mailberichten van deze week luiden nog al bemoedigend en ook Calcutta is levendiger en toont belangstelling voor dhooties en lichtere goederen. Wel zijn er enkele zaken tot stand gekomen, maar vergeleken met het aantal biedingen is dit getal slechts gering, daar de limites over het algemeen te laag waren. Wij zijn echter in de goede richting en er zijn reeds enkele zaken geboekt in de verwachting van een spoedige verbetering der overzeesche limites. Ook van de Straits en andere markten komen biedingen binnen, doch hierover valt niets bijzonders te melden.

11 Mrt: 18 Mrt. Oost. koersen. 10 Mrt. 17 Mrt.
 Liverpoolnoteringen. T.T. op Indië 1/5 1/8 1/5 1/8
 F.G.F. Sakellaridis 37,25 38,95 T.T. op Hongkong 2/3 1/2 2/3 1/2
 G.F. No. 1 Oomra 11,15 10,90 T.T. op Shanghai 3/0 1/2 3/0 1/2

Notering voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands.)

	20 Maart 1925	13 Maart 1925	6 Maart 1925	20 Maart 1924	20 Maart 1923
New York voor Middling ...	25,95 c	25,50 c	25,95 c	29,— c	31,10 c
New Orleans voor Middling	25,75 c	25,45 c	25,75 c	29,25 c	30,88 c
Liverpool voor Middling ...	14,08 d	14,04 d	14,37 d	17,58 d*	16,50d*)

*) Voor fully middling ouden Standaard.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '24 tot 13 Maart '25		Overeenkomstige periode	
	1923-'24	1922-'23	1923-'24	1922-'23
Ontvangsten Gulf-Havens.	8321	5966	5163	
Atlant. Havens	2159	1453	1197	
Uitvoer naar Gr. Brittannië	3531	2557	2230	
„ „ 't Vasteland etc.	758	493	448	
„ „ Japan				

Voorraden.
(In duizendtallen balen).

	13 Maart '25	Overeenkomstig tijdstip	
	1924	1924	1923
Amerik. havens	1157	685	674
Binnenland	967	687	791
New York	208	155	63
New Orleans	293	150	160
Liverpool	780	455	448

KOFFIE.

Over de afgelopen week valt feitelijk niets bijzonders te vermelden. De stemming is nog altijd onveranderd, dat wil zeggen prijshoudend doch met zeer weinig zaken. De prijzen in de productielanden liepen in de laatste acht dagen hier en daar iets op en bleven overigens onveranderd, doch bepaalde aandrang om te verkoopen was er ditmaal minder te bespeuren. De vraagprijzen van Brazilië voor kost en vracht op prompte verscheping zijn op het oogblik 116/- à 118/- per cwt. voor goed beschreven Superior

en 121/- à 123/- voor dito Prime, terwijl de noteringen van Robusta in Indië uitkomen op ongeveer:

60 ct. voor Java W.I.B. f.a.q., Mei/Juni verscheping	59	55	55	49
„ „ „ Mandheling telquel Maart/April	59	55	55	49
„ „ „ Palembang „ Maart/April	59	55	55	49
49 a 50 „ „ „ „ Najaar	59	55	55	49

alles per 1/2 KG. cif uitgeleverd gewicht.
 Op de termijnmarkt liepen voornamelijk de latere maanden iets op, om den laatsten dag naar aanleiding van een flauwer afkomend slot van New York eenigszins in te zakken.

De termijnnoteringen aan de ochtend-call waren te:

	Rotterdam (Santos-contract) basis Good				Amsterd. (Gemengd contract) basis Santos Good			
	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
24 Mrt.	59 1/8	57 1/2	53 1/8	51 1/2	57 7/8	55 1/2	51	49 1/2
17 „	60 1/8	57 1/2	53 1/8	51 1/2	58 7/8	56	50 1/8	49 1/2
10 „	60 1/8	57 1/2	53 1/8	52 1/8	58 7/8	56	51 1/8	50
3 „	59 1/2	57	53 1/8	51 1/8	57 1/2	54 1/2	50 1/2	49

De slot-noteringen te New York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
23 Maart	\$ 20,53	\$ 19,34	\$ 17,32	\$ 16,72
16 „	20,20	19,20	17,12	16,56
9 „	21,03	19,80	17,74	17,15
2 „	21,01	19,84	17,80	17,23

De loco-noteringen bleven onveranderd 75 ct. voor Superior Santos en 62 ct. voor Robusta.

Rotterdam, 24 Maart 1925.

(Mededeeling van de Vereniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 7)	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 4)	
23 Mrt 1925	218.000	38.275	1.971.000	40.500	52 1/32
16 „ 1925	234.000	38.125	1.892.000	41.000	51 1/16
9 „ 1925	253.000	39.075	1.860.000	41.000	54 1/64
23 Mrt. 1924	172.000	26.550	804.000	29.000	61 1/32

1) In Reis.

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
21 Mrt 1925	22.000	2.773.000	182.000	7.487.000
21 Mrt 1924	49.000	2.765.000	211.000	7.503.000

THEE.

Alhoewel de theemarkt hier in de afgelopen week nog stil was, schijnt er van Londen uit wat meer vertrouwen uit te gaan. Wel gaven de prijzen voor de midden- en betere soorten nog een kleine verlaging te zien, doch ontwikkelde zich op dat prijsniveau goede vraag ook voor export en sloot de markt in prijshoudende stemming. De mindere kwaliteiten en de inferieure soorten moesten zich een verderen teruggang in prijs van 1 d. tot 2 d. laten welgevallen, doch het aanbod van die soorten vermindert sterk. Partijtjes Javathee, die — zooals in de vorige week — 3 1/2 en 4 1/2 d. per lb. oprachten, kwamen in de afgelopen week niet meer voor, waardoor het gemiddelde niveau van de Javathee in Londen, dat de vorige week op 10 1/2 d. per lb. stond, is gerezen tot 11 1/4 d. Toch blijft dit gemiddelde niveau nog ver beneden dat van de Britsch-Indische thee. Alle theecultuurverenigingen dringen er sterk bij hunne leden op aan om weder fijner te gaan plukken en zorgvuldiger te bereiden en om de fabricatie van inferieure waar achterwege te laten. Theeplanters hebben het in hun hand, om de theemarkt te doen herstellen.

Dat het vertrouwen in de markt weder terugkerende is, wordt mede aangetoond door de grootere invoeren tot verbruik in Londen. Blevens deze bedragen in de eerste twee maanden van dit jaar 5 miljoen lbs. achter bij verleden jaar, de eerste helft van Maart toont een vermeerdering aan van ruim 6 miljoen lbs., zoodat op den 17en Maart die invoer tot verbruik in dit jaar een cijfer aanwijst van ruim 62 miljoen lbs., tegenover ruim 61 miljoen lbs. in 1924.

De verschepingen van Noordelijk Britsch-Indië geven een cijfer aan van 12,7 miljoen lbs., hetgeen ruim 0,3 miljoen lbs. lager is dan verleden jaar.

Amsterdam, 23 Maart.

COPRA.

De markt fluctueerde deze week slechts weinig. Indië verkocht regelmatig kleine quantiteiten. De afschepingen van de Straits Settlements voor de eerste helft der maand waren weer klein.

De markt sluit vast met de volgende noteringen:

Nederl.-Ind. f.m.s. copra stoomend ..	fl 34 $\frac{1}{8}$
" " " " Maart afl. ..	34 $\frac{1}{8}$
" " " " April ..	34 $\frac{1}{8}$
" " " " Mei ..	34 $\frac{1}{8}$
" " " " Juni ..	34 $\frac{1}{8}$

23 Maart 1925.

RUBBER.

De stemming op de rubbermarkt heeft, afgezien van kleine fluctuaties, weinig wijziging ondergaan en blijft vast. Prijzen liepen iets op en luiden aan het slot:

einde voorafgaande week

Prima Crêpe Maart	111 $\frac{1}{2}$ ct.	110 ct.
" April/Juni	110 "	108 "
" Juli/Sept.	106 "	104 $\frac{1}{2}$ "

24 Maart 1925.

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Koper Stan- daard	Koper Electro- lytisch	Tin	Lood	Zink
23 Mrt. 1925..	62.12/6	68.-/-	246.-/-	36.15/-	35.17/6
16 " 1925..	63.7/6	68.5/-	245.17/6	37.10/-	35.15/-
9 " 1925..	64.7/6	69.10/-	245.12/6	37.12/6	36.10/-
2 " 1925..	63.17/6	68.15/-	250.7/6	37.-/-	35.10/-
24 Mrt. 1924..	64.15/-	72.-/-	261.7/6	35.15/-	34.12/6
20 Juli 1914..	61.-/-		145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.**VRACHTENMARKT.**

Ten gevolge van den grooten val in de graanprijzen heeft de graanvrachtenmarkt van Noord-Amerika een eenigszins ongedecideerd voorkomen, terwijl veel kooplieden er de voorkeur aan geven voor het oogenblik niet te charteren. Een groot aanbod van ruimte der geregelde lijnen van de Northern range naar Antwerpen/Rotterdam/Hamburg tegen 10 cents per 100 lbs. en naar de Noord-Fransche havens tegen 12 cents per 100 lbs. heeft er overigens toe bijgedragen, dat de lage vrachten gehandhaafd bleven. Van de Gulf werd bevracht, op basis van 15 $\frac{1}{2}$ cents naar Havre/Rotterdam range per Maart/April en 16 cents per April/Mei.

Bevrachters zijn begonnen van de St. Lawrence en Montreal eenige booten op te nemen, één naar Rotterdam direct en de andere naar Hamburg direct, beide tegen 15 cents per 10/25 Mei.

Voor case-oil bestond meer vraag naar ruimte en van New York naar de River Plate werd afgesloten op basis van 25 cents per April, terwijl ook een boot werd gedaan van Port Arthur naar Australië op basis van 32 cents per kist per 15/30 April.

De kolenvrachten van Noord-Amerika bleven flauw en een 7500 tonner werd afgesloten per einde Maart/begin April tegen \$ 3,10. Naar Zuid-Amerika werd gedaan tegen \$ 4,50 naar Rosario per eerste helft April. Met het oog op de slechte vooruitzichten voor retourlading van de Plate markt zullen de vrachten in deze richting ongetwijfeld vast blijven.

Een verdere vermindering van vraag naar tonnage voor suiker van Cuba viel op te merken, zoodat slechts 2 afsluitingen werden gerapporteerd, namelijk één boot van 6000 tons van Cuba naar U.K./Continent tegen 21/- en één kleine boot van 2700 tons van San Domingo of Cuba tegen 22/- naar dezelfde bestemming.

De graanvrachtenmarkt van de North Pacific is nog steeds flauw en het ziet er niet naar uit dat er veel zal gebeuren vóór den herfst. Voor parcels is de vracht nominaal 35/-.

De River Plate heeft de laagste afsluiting te zien gegeven sinds 1914, namelijk een prompte boot van 6300 tons accepteerde 14/6 van Upriver naar U.K./Continent met volle opties. Sinds deze afsluiting is er echter prompte tonnage tegen 16/- en 16/3 afgesloten.

In de salpeter-vrachtenmarkt is geen meerdere vraag te bespeuren en waarschijnlijk zal wel in de eerstvolgende maanden naar Europa niets te doen zijn. Voor nieuw-seizoen belading, te beginnen met Juni, is Britsche lijntonage

afgesloten voor maandelijksche parcels van 2000 tons naar Havre/Hamburg range tegen 26/9 minus 2 $\frac{1}{2}$ pCt. Naar de Galveston/Boston Range werd een boot van handige grootte tegen \$ 4,90 afgesloten per April.

De vrachtenmarkt van het Verre Oosten is wederom zeer rustig geweest. Van Wladiwostock hebben bevrachters het wederom onmogelijk gevonden tot zaken te komen voor de eerstvolgende maanden, maar er zijn parcels geboekt voor Juli en Augustus verladend naar U.K./Continent op basis van 28/3, optie Scandinavië 29/6. In de vraag naar ruimte voor olie heeft geen werkelijke verbetering plaats gevonden.

Australië is bijna zonder vraag en de eenige afsluiting was van West-Australië naar Middellandsche Zee/U.K./Continent tegen 37/- basis 2 loshavens per April/Mei.

Ook Burmah was zeer kalm en terwijl in het begin der week een Hollandsch stoomschip voor Maart/April naar Holland direct tegen 28/6 werd bevracht, wordt nu voor deze positie slechts 27/6 à 28/- in uitzicht gesteld.

Britsch-Indië blijft zonder definitieve orders op d.w. basis en de eenige afsluitingen die gerapporteerd zijn waren voor manganese van Bombay naar Duinkerken tegen 19/3 per Maart en een deellading van Vizagapatam tegen 25/- per April.

Van Zuid-Afrika bleef een geringe vraag naar tonnage voor maïs en een handige boot van 5000 tons werd afgesloten van Cape Town/Beira range naar U.K. tegen 28/3 per Augustus/September. Van Durban naar Colombo werd een kolenvracht tegen 10/6 per April gedaan.

Van de Zwarte Zee en den Donau was de vraag naar ruimte ook uiterst gering. Slechts 3 booten werden afgesloten en wel voor erts één van Poti naar Antwerpen tegen 11/3, en één van Nicolaieff tegen 9/6, en een kleine boot van 3700 tons van den Donau naar het Continent tegen 17/- met de optie van Spanje, Portugal en Scandinavië. Ook de Middellandsche Zee was stil. De voornaamste ertsafsluitingen waren: Algiers/Swansea 6/3, Rotterdam 5/-, Newport 6/-, Hornillo Bay/Middlesboro 6/7 $\frac{1}{2}$, Melilla/Rotterdam 6/1 $\frac{1}{2}$, IJmuiden 6/-. Fosfaat is vertegenwoordigd door Bona/Cork 8/-, Sfax/Paimboeuf fcs. 24,50. Er is een weinig meer vraag van Alexandrië maar de vracht blijft 11/- per 60 obft. naar Hull. De vrachtenmarkt van Zuid-Spanje is nog steeds zeer rustig. Van de Golf van Biscaye zijn de vrachten iets flauwer en werd gedaan Bilbao/Glasgow 6/10 $\frac{1}{2}$, Rotterdam 6/- en 6/3, Salta Caballo/Rotterdam 6/4 $\frac{1}{2}$, Grangemouth 6/9.

De uitgaande kolenvrachtenmarkt van Engeland heeft een vastere tendens, speciaal naar Zuid-Amerika en de Oostelijke Middellandsche Zee. Voor prompte belading is verschillende keeren afgesloten tegen 16/6 naar Buenos Aires, Alexandrië heeft 11/9 betaald en Port Said 11/6. Naar de meer nabij gelegen destinaties bleven de vrachten echter nagenoeg onveranderd.

Voor het vervoer per e.o.w. van hout van Archangel zijn sinds eenigen tijd de bevrachters aan de markt en werden eenige afsluitingen gerapporteerd tusschen de 60/- en 63/- per standaard naar U.K./Continent; verschillende booten werden afgesloten voor achtereenvolgende reizen.

De time-charter vrachtenmarkt in de vaart States/West-Indië is iets minder levendig, maar de vrachten blijven onveranderd ad 95 cents voor groote booten en \$ 1,25 à 1,50 voor kleinere tonnage.

23 Maart 1925.

RIJNVAART.

Week van 15 t/m. 21 Maart 1925.

De aanvoer van erts verminderde beduidend. Overigens bleef de toestand ongewijzigd.

De beschikbare scheepsruimte bleef voldoende, terwijl de vraag geleidelijk verminderde.

De ertsvrachten bedroegen gemiddeld f 0,35 met $\frac{1}{4}$ lostijd, f 0,45 met $\frac{1}{2}$ lostijd.

Voor ruwe producten naar den Bovenrijn werd in doorsnee f 1 met verkorten lostijd betaald.

Het sleeploon werd genoteerd volgens het 25/27 $\frac{1}{2}$ cts. tarief.

De waterstand naar den Benedenrijn bleef gunstig, naar den Bovenrijn werd op beperkten diepgang afgeladen.

In de Ruhrhavens bleef de toestand ongewijzigd.

23 Maart 1925.